

Gminny Program Rewitalizacji Kartuz

- Raport z przeprowadzonych warsztatów w formie

„mentoringu urbanistycznego” -

Moderatorzy

dr inż. arch. Gabriela Rembarz

mgr Przemysław Kluz

dr hab. inż. arch. Justyna Martyniuk-Pęczek

mgr inż. arch. Barbara Zgórska

dr Marta Jaskulska

mgr inż. arch kraj. Joanna Rayss

Kartuzy, lipiec 2016

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego
Pomoc Techniczna 2014 -2020

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Pojęcie rewitalizacji	4
1.2. Definiowanie obszaru zdegradowanego	5
1.3. Konsultacje społeczne - założenia	6
1.4. Funkcje konsultacji społecznych w procesie rewitalizacji	7
1.5. Interesariusze	7
1.6. Podstawowe zasady budowania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	8
2. Metodologia prowadzenia konsultacji społecznych - „Mentoring urbanistyczny”	10
2.1. Mentoringu urbanistycznego – opis metody	10
2.2. Założenia pracy warsztatowej	12
2.3. Harmonogram warsztatów	16
3. Kampania informacyjna	17
4. Uczestnicy konsultacji społecznych	20
5. Wyniki konsultacji społecznych	21
5.1. Warsztat 1- Rozwijanie dialogu społecznego	21
5.2. Warsztat 2 - Diagnoza stanu istniejącego	23
5.3. Warsztat 3 - Generowanie pomysłów i zdefiniowanie zadań w oparciu o: problemy, zasoby i wyzwania	35
5.4. Warsztat 4 - Wypracowanie wizji rozwoju w podziale na poszczególne przedsięwzięcia	39
6. Rekomendacje do gminnego programu rewitalizacji	47
<i>Aneks. Wyniki prac warsztatowych</i>	<i>52</i>

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to sposób na przywracanie do życia zaniedbanych, zdegradowanych fragmentów miasta, a dzięki temu poprawę jakości życia mieszkańców i zrównoważony rozwój. Jest metodą rozwiązywania złożonych problemów w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Realizowana jest przez wieloletni, interdyscyplinarny i zintegrowany program operacyjny. Jej efektem powinny być nowe szanse zarówno gospodarcze, społeczne, jak i możliwości o charakterze ogólnorozwojowym dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru. Co oznacza m.in. powstanie nowych miejsc pracy, wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, prowadzić do uruchomienia nowych miejsc pracy, rozpowszechniania aktywnych zachowań społecznych wśród mieszkańców, zmniejszenia zagrożenia przestępczością, zachowania dziedzictwa kulturowego, kompleksowe zagospodarowania nieruchomości i ich otoczenia, likwidację zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Doświadczenia krajów europejskich pokazują, że skuteczne są jedynie zintegrowane programy rewitalizacji. Co oznacza odejście od typowego dotychczas w Polsce działania punktowego - pojedynczych, oderwanych od siebie inwestycji czy działań na rzecz programów realizujących szerszą wizję odnowy miasta oraz wspierających powiązania przestrzenne z szerszym otoczeniem. Niezbędne staje się więc prowadzenie skoordynowanych, kompleksowych przedsięwzięć w różnej skali i o różnym zakresie we współpracy z szerokim kręgiem partnerów: instytucji publicznych, przedsiębiorców, inwestorów, właścicieli nieruchomości, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Aby sprostać zadaniom stawianym przed rewitalizacją, konsultacje społeczne w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Kartuz (GPR) przeprowadzono w formie mentoringu urbanistycznego. Ta innowacyjna metoda nie tylko pozwala uczestnikom konsultacji na przedstawienie swoich potrzeb i pomysłów. Wzmacnia ich także poprzez dostarczanie wiedzy z zakresu rewitalizacji i planowania przestrzennego oraz umiejętności pozwalających na dalszy udział w tworzeniu i realizacji GPR.

Konsultacje społeczne prowadzone były przez interdyscyplinarny zespół, w skład którego wchodził specjaliści z zakresu urbanistyki, socjologii, architektury krajobrazu.

Przedmiotem konsultacji był obszar zdegradowany miasta wskazany w Uchwale

nr XIV/191/2015 Rady Miejskiej w Kartuzach z dnia 29 grudnia 2015 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Konsultacje społeczne prowadzone były w trakcie 4 sesji warsztatowych w okresie od 25 kwietnia do 20 czerwca 2016 roku w Centrum Informacji Turystycznej, przy ul. Klasztornej 1 w Kartuzach (w granicach obszaru zdegradowanego). Uczestniczyło w nich w sumie 147 osób.

Wypracowane w trakcie warsztatów wnioski stanowią wytyczne i rekomendacje dla prac nad Gminnym Programu Rewitalizacji Kartuz.

Raport składa się z czterech głównych części: przedstawienia podstawowych pojęć i metodologii konsultacji społecznych, analizy wyników warsztatów, rekomendacji do GPR oraz aneksu, gdzie przedstawiono szczegółowe wyniki prac warsztatowych (cytaty z wypowiedzi uczestników warsztatów).

1.1. Pojęcie rewitalizacji

Rewitalizacja to proces odnowy, ożywienia, wyprowadzenia obszarów miasta ze stanu kryzysowego. Obejmuje działania prowadzone na rzecz społeczności lokalnej, gospodarki i przestrzeni. Nie ogranicza się do remontów budynków. To przede wszystkim działania pobudzające aktywność społeczną i obywatelską oraz gospodarczą. Prowadzona jest wspólnie przez władze miasta, instytucje samorządowe, mieszkańców, przedsiębiorców, wspólnoty mieszkaniowe, organizacje pozarządowe, a także inne zainteresowane podmioty.

Celem rewitalizacji jest łagodzenie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych, które doprowadziły do degradacji pewnych fragmentów, obszarów miasta. Rewitalizacja to zmiany w trzech powiązanych kierunkach:

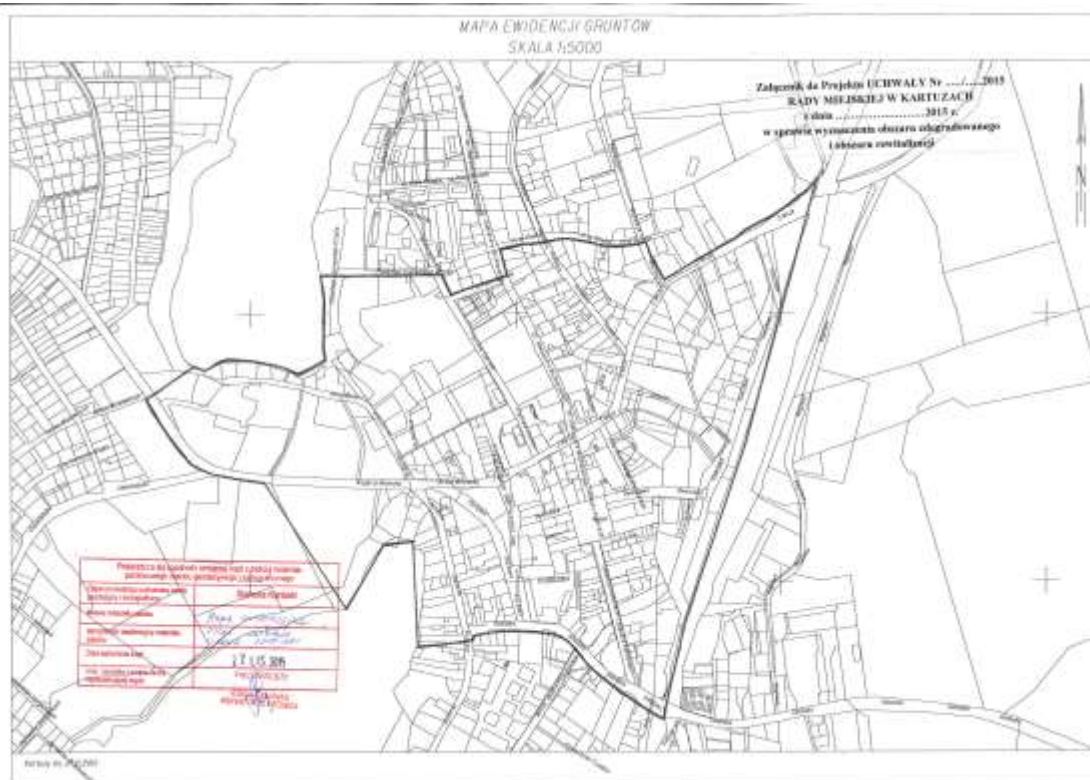
- 1) rozwój społeczny - aktywizacja mieszkańców, wzmacnianie integracji społecznej, przeciwdziałanie przestępczości, ubóstwu, marginalizacji i wykluczeniu,
- 2) rozwój gospodarczy - tworzenie warunków dla działalności gospodarczej, nowych miejsc pracy, podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 3) rozwój przestrzenny - poprawa jakości przestrzeni, poprawa standardu technicznego i estetycznego budynków, poprawa stanu środowiska.

1.2. Definiowanie obszaru zdegradowanego

Rewitalizacja prowadzona jest na obszarze uznanym za zdegradowany, czyli takim, na którym występują negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze i przestrzenne. W 2015 roku przeprowadzone zostały analizy, których celem było wskazanie obszarów zdegradowanych. Kartuzy podzielone zostały na 6 obszarów - jednostek urbanistycznych. Jednostki urbanistyczne przebadane zostały pod kątem wskaźników:

- 1) społecznych, np. poziom ubóstwa,
- 2) gospodarczych, np. poziom bezrobocia,
- 3) przestrzennych, np. wiek i stan techniczny budynków.

Na podstawie przeprowadzonych analiz jako obszar zdegradowany wskazane zostało Centrum (obszar nr 1) obejmujący swoim zasięgiem ulice: 3 maja (do ul. Sambora nr 1-15, 17, 19, 21, 21A, 23), Wzgórze Wolności (do ul. Chmieleńskiej od nr 1 do Szkoły Podstawowej nr 2), Klasztorna, PCK, Ceynowy, Majkowskiego (do ul. Przy Rzeźni nr 1-10A, 12, 12A, 14, 14A, 16, 18, 20, 22), Jeziorna (do ul. Gdańskiej nr 3-12, 14, 16, 16A, 18, 18A, 18B), Kolejowa, 11 listopada, gen. Hallera, Kościuszki, Bielińskiego, Gdańska (do Kościerskiej nr domu 1- 24, 24A, 25, 27, 27A), Parkowa, Rynek, Dworcowa, Plac Brunona, Szkolna, Dworzec PKP).

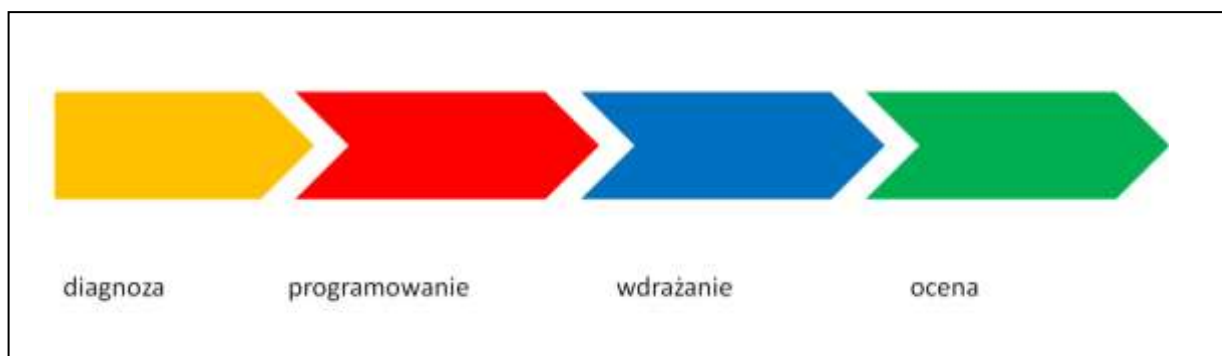

Ryc. 1. Mapa z wyznaczonym obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji

Źródło: Załącznik do Uchwały nr XIV/191/2015 Rady Miejskiej w Kartuzach z dnia 29 grudnia 2015 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

1.3. Konsultacje społeczne – założenia

Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań. Są one jednym z narzędzi partycypacji społecznej, czyli angażowania interesariuszy (zainteresowanych osób i podmiotów) w przygotowywanie, realizację i ocenianie polityk publicznych (programów, projektów, strategii).

Ryc. 2. Partycypacja społeczna w rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego.

Partycypacja społeczna nie ogranicza się jedynie do przedstawiania informacji, ale służy budowaniu dialogu społecznego i aktywizacji mieszkańców. Pozwala na:

- 1) realizację przedsięwzięć zgodnych z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy,
- 2) minimalizowanie konfliktów,
- 3) budowanie współodpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania,
- 4) wzmacnianie trwałości działań rewitalizacyjnych.

Tak definiowane konsultacje społeczne oraz szerzej, partycypacja społeczna, to kluczowy element decydujący o powodzeniu rewitalizacji. Opiera się one bowiem w głównej mierze na zmianie społecznej, zarówno w wymiarze jednostkowym, jak i w perspektywie całego miasta. Działania rewitalizacyjne zakończą się sukcesem jedynie, gdy oparte będą na trafnej diagnozie, a sposób realizacji działań i przedsięwzięć dostosowany zostanie do potrzeb poszczególnych grup mieszkańców, przedsiębiorców czy organizacji pozarządowych oraz możliwości zaangażowania poszczególnych interesariuszy w proces rewitalizacji.

1.4. Funkcje konsultacji społecznych w procesie rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji wskazuje na podstawowe funkcje, które konsultacje społeczne powinny pełnić w procesie przygotowania i realizacji GPR:

- 1) poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- 2) prowadzenie, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu,
- 3) inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- 4) zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
- 5) wspieranie inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- 6) zapewnienie w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

1.5. Interesariusze

Interesariusze to osoby lub podmioty uczestniczące w tworzeniu i realizacji GPR lub osoby i podmioty, na których działania realizowane w ramach GPR mają wpływ. W przypadku rewitalizacji grono interesariuszy jest szerokie, są to:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i stowarzyszenia budownictwa społecznego,
- 2) pozostali mieszkańcy gminy,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- 6) organy władzy publicznej,

- 7) inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

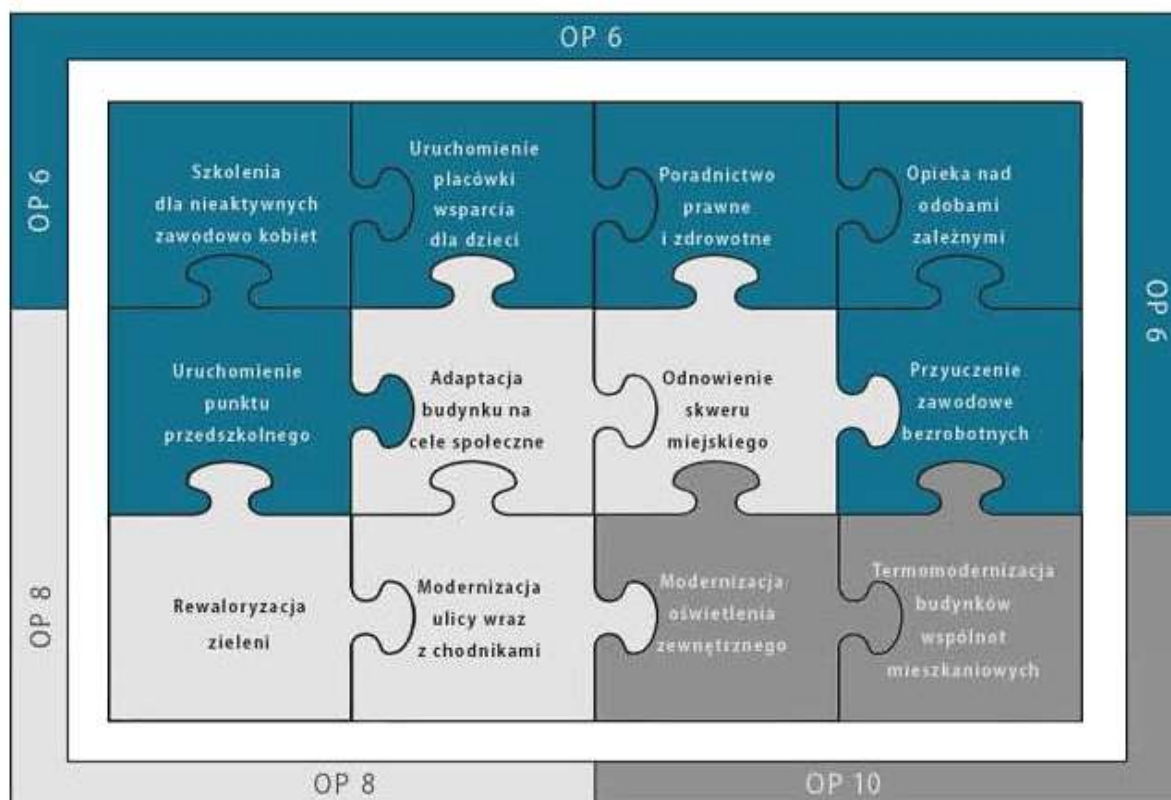
1.6. Podstawowe zasady budowania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rewitalizacja prowadzona jest w Polsce na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji oraz wytycznymi Ministerstwa Rozwoju i urzędów marszałkowskich (jako Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi). Wytyczne zaś oparte są o zasady wynikające z Umowy Partnerstwa, określającej kierunki interwencji w latach 2014-2020 m.in. w ramach Polityki Spójności.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach programu rewitalizacji powinny obejmować działania w sposób kompleksowy, z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszy Strukturalnych (FS) oraz innych środków publicznych lub prywatnych. Powinny być więc komponowane jako tzw. projekty zintegrowane.

Projekty zintegrowane, rozumiane są jako sekwencje powiązanych ze sobą działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanów kryzysowych, czyli co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji. Koordynacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna polegać na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie ich wyboru, oceny i postanowień umów o dofinansowanie.

Program rewitalizacji winien zawierać katalog planowanych przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających w tym zadań inwestycyjnych, programów społeczno-aktywizacyjnych i społeczno-gospodarczych, oraz istotne przedsięwzięcia dotyczące organizacji estetyczno-funkcjonalnej przestrzeni. Najistotniejszym jest takie programowanie przedsięwzięć, aby projekty ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową były nadrzędne do projektów inwestycyjno - estetyzacyjnych. Przedsięwzięcia planowane winny być tak, aby w efekcie ich realizacji osiągnąć efekt synergii.

Ryc. 3. Zasada tworzenia projektów zintegrowanych

Źródło: „Wytyczne dotyczące programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPOWP na lata 2014-2020 – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk, lipiec 2015

Istotnym elementem jest kwestia finansowania oparta o zasady łączenia różnych źródeł. Nie należy ograniczać się tylko do środków zewnętrznych, ale również szukać możliwości łączenia źródeł publicznych i prywatnych, przy założeniu, że podstawowym źródłem powinien być budżet własny gminy.

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Pomorskiego (RPOWP) gminne programy rewitalizacji obejmujące obszary zdegradowane a w szczególności dla obszarów rewitalizacji sporządza się w oparciu o następujące zasady:

- 1) zasada kompleksowości, określająca wielopłaszczyznowe podejście do zidentyfikowanych problemów na obszarach zdegradowanych,
- 2) zasada koncentracji interwencji, której celem jest precyzyjne aplikowanie interwencji do adresatów i miejsc wytypowanych w toku analiz, a także zasada hierarchizacji szeregująca działania od tych priorytetowych do uzupełniających,

- 3) zasada komplementarności inwestycji: przestrzennej (uwzględniającej kontekst otoczenia obszaru rewitalizacji w skali gminy, tak aby nie przenosić problemów na inne obszary), problemowej (zapewniającej wzajemne dopełnianie się poszczególnych projektów i przeciwdziałaniu fragmentaryzacji), instytucjonalnej i źródeł finansowania (zapewniającej sprawny system zarządzania rewitalizacją jako programem przekrojowym dotyczącym całej gminy).

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Dojrzały i efektywny dialog społeczny jest podstawą dla opracowania i podjęcia decyzji o planowanych do wdrożenia projektach w ramach programów rewitalizacji.

2. Metodologia prowadzenia konsultacji społecznych - „Mentoring Urbanistyczny”

2.1. „Mentoring urbanistyczny” – opis metody

„Mentoring urbanistyczny”¹ to metoda opierająca się na współpracy między profesjonalistami a interesariuszami, pozwalająca na odkrywanie i rozwijanie potencjału strony społecznej, także interesariuszy procesu rewitalizacji.

Interesariusze, w szczególności strona społeczna, to specjaliści w zakresie wiedzy o uwarunkowaniach i potrzebach lokalnych. Zespół prowadzący mentoring urbanistyczny pomaga w zrozumieniu procesu planowania i zarządzania miastem. Współpraca tych dwóch grup w ramach mentoringu urbanistycznego pozwala na:

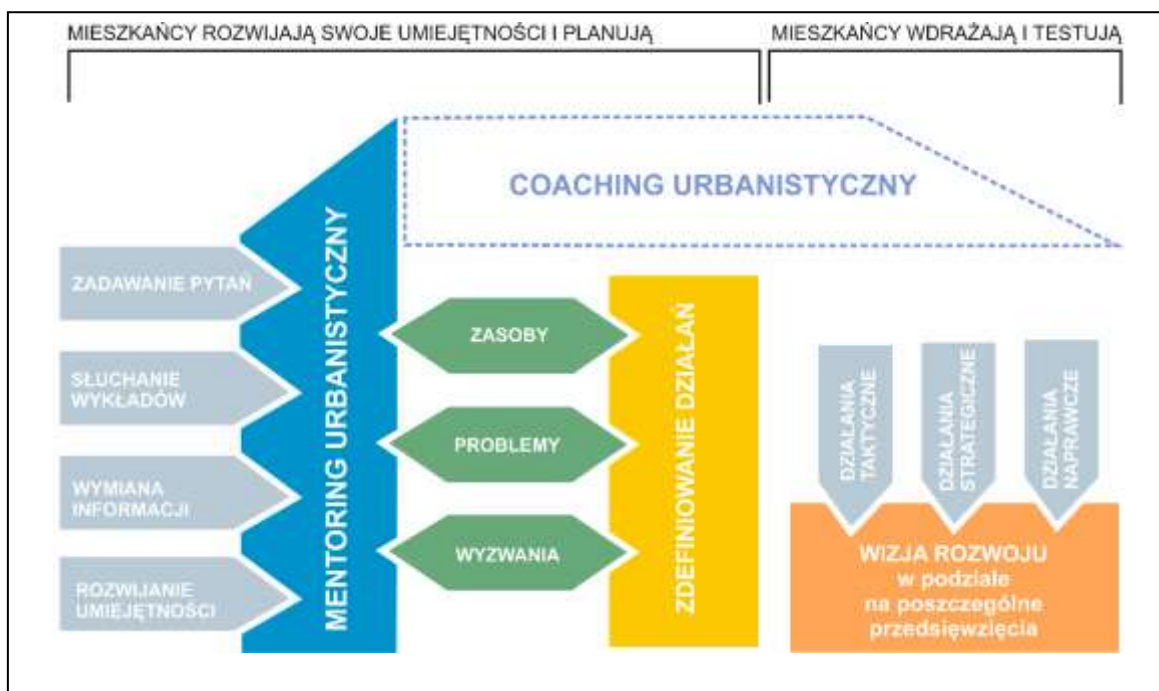
- 1) analizę i waloryzację otaczającej przestrzeni fizycznej i społecznej,
- 2) systemowe rozumienie problemów i potencjałów miejsca zamieszkania,
- 3) rozumienie przez interesariuszy pojęć używanych w planowaniu i rewitalizacji miast,
- 4) rozwój umiejętności publicznej debaty nad koncepcjami przestrzennymi oraz wypracowywania kompromisu społecznego wokół proponowanych rozwiązań oraz promowanych opinii,

¹ Metoda powstała w wyniku prac nad projektem „Quo vadis Gdańsku? Mieszkańcy planują swoje miasto” realizowanym w ramach programu „Obywatele dla Demokracji” i finansowanym z funduszy EOG (Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego). Więcej na <http://gfis.pl/nasze-projekty/realizowane-projekty/quo-vadis-gdansk-mieszkancy-planuja-swoje-miasto/>

- 5) poszerzanie wiedzy interesariuszy na temat zasad i sposobów kształtowania polityki miejskiej.

Do zadań zespołu prowadzącego mentoring urbanistyczny należy przede wszystkim

- 1) tworzenie warunków do powstawania grup angażujących się w partycypacyjne planowanie miasta i rewitalizacji,
- 2) asystowanie w tworzeniu programów, strategii, wizji i koncepcji wprowadzania usprawnień w społeczno-przestrzennym funkcjonowaniu przestrzeni,
- 3) inspirowanie nowych pomysłów na rozwiązywanie konkretnych problemów – krytyczny przegląd dobrych praktyk,
- 4) doradztwo, ewaluacja, pomoc w programowaniu działań lokalnej społeczności,
- 5) pomoc we wdrażaniu wypracowanych strategii, przedsięwzięć,
- 6) wspieranie rozwoju sieci współpracy partnerskiej grupy lokalnej ze wszystkimi lokalnymi i ogólnomiejskimi aktorami / uczestnikami procesu.

Ryc. 4. Założenia mentoringu urbanistycznego

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego

Metoda „mentoringu urbanistycznego” pozwala na stosowanie zróżnicowanych narzędzi, dostosowanych do problemów poszczególnych interesariuszy. Wśród metod pracy wymienić należy przede wszystkim:

- 1) warsztaty analityczne (focusowe) pozwalające na przejście ich uczestników od pozycji: subiektywnego do obiektywnego oraz od indywidualnego do grupowego widzenia, rozumienia i nazywania przestrzeni miejskiej oraz zachodzących w niej zdarzeń, widzenia jedynie problemów do dostrzegania potencjałów tkwiących w miejscach i potrzebach.
- 2) warsztaty analityczne nad stanem istniejącym odpowiadające na pytania: co jest? gdzie jest? jak jest? jak działa? kto używa?
- 3) indywidualne zadania domowe do przedyskutowania w najbliższym otoczeniu (konsultacje sąsiedzko-rodzinne),
- 4) wymiana inspiracji i poglądów w grupie na mediach społecznościowych,
- 5) omówienia/podsumowania/wykłady tematyczne, np. komunikacja, zieleń, przestrzeń publiczna,
- 6) prezentacja i dyskusja przykładów dobrej praktyki (realizacje) i koncepcji przestrzennych,
- 7) omówienie dokumentów polityki przestrzennej miasta oraz jego zamierzeń inwestycyjnych,
- 8) warsztaty projektowe,
- 9) dyskusja nad wynikami warsztatów pod kątem zagadnień realizacyjnych: kto inwestuje, kto utrzymuje, kto używa, kto zarabia, jakie partnerstwa, jakie sposoby zainicjowania zmiany itp.
- 10) omówienia i warsztaty nad założeniami opracowań podsumowujących.

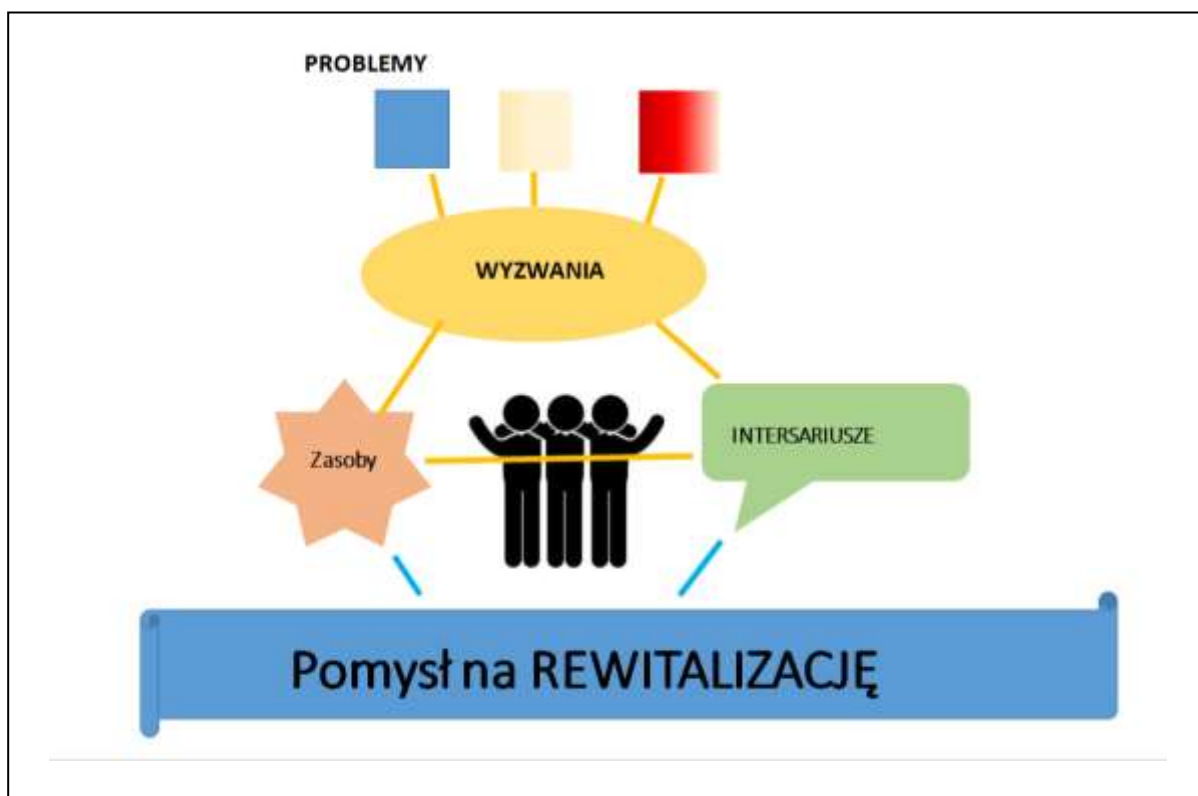
2.2. Założenia pracy warsztatowej

Celem konsultacji społecznych było wypracowanie strategii rozwoju obszaru zdegradowanego w Kartuzach, czyli określenie pomysłów na rewitalizację poprzez analizę problemów, zasobów, wyzwań i interesariuszy.

Przyjęta metoda pozwala na zrealizowanie wszystkich celów, jakie konsultacjom społecznym wyznacza Ustawa o rewitalizacji. Umożliwiła:

- 1) przeprowadzenie diagnozy potrzeb i oczekiwań interesariuszy,

- 2) poszerzenie wiedzy interesariuszy o rewitalizacji poprzez przedstawienie informacji i przykładów dotyczących istoty, celu, zasadach, przebiegu procesu rewitalizacji,
- 3) inicjowanie dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- 4) zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu GPR,
- 5) wspieranie udziału interesariuszy w przygotowaniu GPR,
- 6) zapewnienie możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy w procesie przygotowywanie GPR.

Ryc. 5 Cel konsultacji społecznych

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego.

Każdy z warsztatów przebiegał według podobnego scenariusza:

- 1) przedstawienie harmonogramu spotkania,
- 2) podsumowanie poprzedniej sesji warsztatowej,
- 3) omówienia/podsumowania/wykłady tematyczne,
- 4) prezentacja i dyskusja przykładów dobrej praktyki (realizacje) i koncepcji przestrzennych,
- 5) warsztaty analityczne lub projektowe,
- 6) dyskusja nad wynikami warsztatów pod kątem zagadnień realizacyjnych,
- 7) indywidualne zadanie domowe.

Celem pierwszej sesji warsztatowej było wprowadzenie uczestników w problematykę rewitalizacji, diagnoza oczekiwań wobec zmian zachodzących w mieście oraz budowanie platformy dialogu społecznego.

Zespół mentoringu urbanistycznego przedstawił prezentacje dotyczące:

- 1) podstawowych założeń i elementów procesu rewitalizacji,
- 2) partycypacji społecznej w rewitalizacji,
- 3) wizerunku Kartuz i dążeń miasta,
- 4) dobrych praktyk oddolnych działań rewitalizacyjnych.

Uczestnicy spotkania pracowali nad dwoma zadaniami warsztatowymi. Pierwsze dotyczyło wizji Kartuz za 20 lat - oczekiwań wobec miasta - uczestnicy odpowiadali na pytania:

- 1) Czy chcesz tu mieszkać za 20 lat? Dlaczego?
- 2) Jeżeli za 20 lat będziesz mieszkać tu – jak ma zmienić się moje życie?
- 3) Czy mieszkanie tutaj jest dobrą inwestycją społeczną/życiową/finansową? Dlaczego?
- 4) Jeżeli będziesz tu mieszkać przez następne 20 lat, to co cię cieszy, budzi Twoją ekscytację?
- 5) Jeżeli będziesz mieszkać tu przez następne 20 lat, to czego się obawiasz?
- 6) Jeżeli będziesz mieszkać tu za 20 lat, to jakie nawyki/zwyczaje/zainteresowania chcesz kultywować dalej? Co chcesz zacząć robić?

Drugie zadanie warsztatowe realizowane było jedynie w drugiej części warsztatów (18:00-20:00) i dotyczyło diagnozy aktywności społecznej w mieście jako podstawy do budowania platformy dialogu społecznego. Uczestnicy warsztatów odpowiadali na pytania:

- 1) Gdzie spotykamy sąsiadów?
- 2) Kiedy spotykamy innych, obcych ludzi?
- 3) Kto integruje mieszkańców?
- 4) Jaką inicjatywę podjęłam/em na rzecz Kartuz?

Celem drugiego warsztatu była diagnoza stanu istniejącego. Osiągnięty został poprzez realizację czterech zadań warsztatowych. Pierwsze dotyczyło skojarzeń z miastem Kartuzy - uczestnicy wskazywali jaka jest ich pierwsza myśl na słowo Kartuzy i w jaki sposób opowiadają o mieście innym. Dwa kolejne zadania dotyczyły pracy z mapą. Uczestnicy

warsztatów najpierw wskazywali swoje trasy po mieście (pieszo, rowerem, samochodem), a później zaznaczali miejsca, gdzie nie czują się bezpiecznie oraz miejsca, które są ich zdaniem nudne.

Ostatnie zadanie warsztatowe dotyczyło wcielania się w role osób związanych z Kartuzami: mieszkańca/ki centrum, mieszkańca/ki Kartuz, mieszkańca/ki okolic miasta lub turysty/ki. Stawiając się w jednej z tych ról, mieszkańcy odpowiadali na pytania dotyczące postrzegania miasta i realizowanych (lub nie) w Kartuzach aktywności.

Celem trzeciego warsztatu było generowanie pomysłów oraz zdefiniowanie zadań w oparciu o: problemy, zasoby i wyzwania.

Zespół mentoringu urbanistycznego przedstawił studenckie koncepcje zagospodarowania przestrzeni publicznych Kartuz (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej) oraz prezentacje dotyczące zrównoważonej rewitalizacji w sferach:

- 1) społecznej,
- 2) gospodarczej,
- 3) przestrzennej/środowiskowej.

W ramach zadania warsztatowego uczestnicy w grupach przygotowywali propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Celem czwartego warsztatu, ostatniego warsztatu było wypracowanie pomysłów rozwoju obszaru zdegradowanego Kartuz w podziale na poszczególne przedsięwzięcia.

Zespół mentoringu urbanistycznego przedstawił prezentacje podsumowujące dotychczasowe prace:

- 1) GPR jako dokument strategiczny,
- 2) Kartuzy - między Kaszubami a metropolią,
- 3) zasoby, problemy, wyzwania,
- 4) innowacyjność czy praca nad wykorzystywaniem potencjałów,
- 5) Kolegiata w oczach turysty.

W ramach zadania warsztatowego uczestnicy w grupach pracowali nad wizją rozwoju obszaru zdegradowanego w oparciu o cztery bloki tematyczne wypracowane w trakcie poprzednich spotkań:

- 1) lokalna wspólnota działania, projekty, inicjatywy i inwestycje, które wzmacniają społeczeństwo Kartuz:
 - a) tożsamość / tożsamości kulturowe,
 - b) aktywność na rzecz miejsca i ludzi,
 - c) wzmocnienie zawodowo-życiowe,
 - d) ustawiczna wielokierunkowa edukacja,
 - e) biznes lokalny,
- 2) metropolitalne tempo - wizerunek metropolitalny (wewnętrzny i zewnętrzny): Kartuzy w Metropolii, metropolitalnie w Kartuzach, inny wymiar metropolitalności w stylu slow life,
- 3) gospodarze krajobrazu,
- 4) zintegrowana przestrzeń publiczna - przestrzeń publiczna, przestrzeń komunikacji, przestrzeń fizyczna i przestrzeń wirtualna.

W ramach prac warsztatowych uczestnicy uwzględniali trzy typy działań:

- 1) działania strategiczne – obejmujące dokumenty miejskie - monitorowanie, opiniowanie oraz składanie konstruktywnych uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, studiów rozwoju transportu, wieloletniego planu inwestycyjnego czy innych dokumentów strategicznych i planistycznych determinujących rozwój miasta, w punktach, które zagrażają rozwojowi, zgodnie z wizją rozwojową określaną w GPR,
- 2) działania taktyczne – ma rzecz wizji i rozwoju - animowanie wydarzeń, pobudzanie aktywności sąsiedzkiej i koalicji międzyosiedlowych oraz lobbowanie w kreatywny sposób za postulatami społecznej strategii rozwoju obszaru zdegradowanego,
- 3) działania naprawcze – naprawa stanu istniejącego - tworzenie listy miejsc wymagających poprawy/naprawy i propozycji działań, w celu stopniowego i systematycznego niwelowania skutków już podjętych decyzji oraz wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego.

2.3. Harmonogram warsztatów

W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono 4 sesje warsztatowe. Każda z sesji warsztatowych prowadzona była w dwóch częściach. Pierwsza, w godzinach od 16:00 do 18:00, przeznaczona była dla przedstawicieli władz miejskich, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji publicznych działających w Kartuzach a w szczególności na terenie obszaru zdegradowanego. Druga, w godzinach od 18:00 do 20:00, skierowana była do mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz uczestników pierwszej części warsztatów.

Podział warsztatów na dwie części wynikał z założeń przyjętej metody - mentoringu urbanistycznego. Warsztaty miały dostarczyć także wiedzy, umiejętności, inspiracji i dobrych praktyk z zakresu rewitalizacji - prezentowane przez zespół prowadzący treści były zróżnicowane w zależności od grupy odbiorców.

TERMIN	DZIAŁANIE	TEMAT
25.04.16	WARSZTAT 1	Rozwijanie dialogu społecznego
09.05.16	WARSZTAT 2	Diagnoza stanu istniejącego
23.05.16	WARSZTAT 3	Generowanie pomysłów Zdefiniowanie zadań w oparciu o: problemy, zasoby i wyzwania
20.06.16	WARSZTAT 4	Wypracowanie wizji rozwoju w podziale na poszczególne przedsięwzięcia.

Tab. 1. Harmonogram warsztatów

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego

3. Kampania informacyjna

Ustawa o rewitalizacji wskazuje na sposób informowania interesariuszy o prowadzeniu i formach konsultacji społecznych: obwieszczenie, ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Kampanię informacyjną dotyczącą warsztatów prowadził Urząd Miejski w Kartuzach. Kampania informacyjna prowadzona była z zastosowaniem zróżnicowanych metod wykraczających poza ustawowe minimum:

- 1) **14 kwietnia 2016 roku** – zaproszenie Radnych Rady Miejskiej w Kartuzach podczas sesji Rady Miejskiej,
- 2) **19 kwietnia 2016 roku** – zaproszenie organizacji pozarządowych oraz do przedstawicieli instytucji publicznych,
- 3) **20 kwietnia 2016 roku** – Obwieszczenie Burmistrza Kartuz o przystąpieniu do konsultacji społecznych dotyczących założeń do Gminnego Programu Rewitalizacji Kartuz. Obwieszczenie ukazało się na stronach internetowych www.bip.kartuzy.pl w zakładce Obwieszczenia rok 2016 pod nr 50, na stronie internetowej Urzędu www.kartuzy.pl/rewitalizacja oraz zostało wywieszone w gablocie informacyjnej na terenie urzędu,
- 4) **20 - 27 kwietnia 2016 roku** – publikacja informacji o warsztatach w lokalnym portalu internetowym www.ekspreskaszubski.pl,
- 5) **21 - 28 kwietnia 2016 roku** – publikacja informacji o warsztatach w lokalnym portalu internetowym www.kartuz.info,
- 6) **21 kwietnia 2016 roku** – zaproszenie do współpracy proboszczów parafii z obszaru rewitalizacji (Parafia p.w. NWMP (Kolegiata) i Parafia pw. św. Kazimierza), aby podczas niedzielnych mszy (24 kwietnia 2016 roku) ogłosili informacje o cyklu warsztatów,
- 7) **4 maja 2016 roku** - publikacja informacji o kolejnych warsztatach w lokalnym portalu internetowym www.ekspreskaszubski.pl,
- 8) **7 maja 2016 roku** - publikacja informacji po pierwszych warsztatach na stronie internetowej www.kartuzy.pl/rewitalizacja,
- 9) **18 maja 2016 roku** – ponowne zaproszenie organizacji pozarządowych (13 organizacji),
- 10) **18 maja 2016 roku** – zaproszenie przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obszarze rewitalizacji (51 podmiotów),
- 11) **19 maja 2016 roku** - imienne zaproszenie do dzielnicowego Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach,
- 12) **19 maja 2016 roku** - informacja w lokalnym portalu internetowym www.ekspreskaszubski.pl,
- 13) **20 maja 2016 roku** - informacja o kolejnych warsztatach w artykule o rewitalizacji w lokalnym portalu internetowym www.kartuzy.info,

- 14) **23 maja 2016 roku** - informacja o trwających warsztatach na portalu www.facebook.com, Fanpage - Rewitalizacja Kartuz,
- 15) **16 czerwca 2016 roku** – publikacja informacji o ostatnich warsztatach w portalu www.ekspreskaszubski.pl oraz na portalu www.facebook.com, Fanpage - Rewitalizacja Kartuz.

Informacja o planowanych spotkaniach ukazała się również w kwartalniku wydawanym przez Gminę Kartuzy (wydanie styczeń – marzec 2016, s. 8). Dodatkowo, w tygodniu poprzedzającym spotkania rozniesiono ulotki informacyjne do instytucji publicznych oraz podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Kartuz.

W ramach kampanii informacyjnej wystosowano zaproszenia do następujących organizacji pozarządowych i instytucji publicznych:

- 1) Towarzystwo Miłośników Kartuz,
- 2) Kartuski Oddział Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- 3) Stowarzyszenie na rzecz Kultury, Aktywizacji, Rehabilitacji, Terapii i Autonomii „Karta”,
- 4) Spółdzielnia Socjalna Pozytywka,
- 5) Spółdzielnia Socjalna Pasja,
- 6) Spółdzielnia Socjalna Kaszubska Tęcza,
- 7) Stowarzyszenie Przyjaciół Jedyńki,
- 8) Centrum Psychologiczno - Pastoralne „Więź”,
- 9) Stowarzyszenie „Jesteśmy Razem”,
- 10) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Katolickiej,
- 11) Fundacja Edukacji i Działań Społecznych,
- 12) Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej „SPOEKON”,
- 13) Stowarzyszenie „Kolegiata Kartuska” w Kartuzach,
- 14) Powiatowy Urząd Pracy,
- 15) Kartuskie Centrum Kultury,
- 16) Miejska i Powiatowa Biblioteki Publicznej,
- 17) Muzeum Kaszubskie im. Franciszka Tredera,
- 18) Powiatowa Komenda Policji,
- 19) Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Kartuzach,

- 20) Szkoła Podstawowa nr 1,
- 21) Konserwator Zabytków Powiatu Kartuskiego,
- 22) Starostwo Powiatowe,
- 23) Państwowa Straż Pożarna,
- 24) Liceum Ogólnokształcącego nr 1 im. H. Derdowskiego,
- 25) Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Kazimierza,
- 26) Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej p.w. NWMP,
- 27) Komenda Powiatowa Policji w Kartuzach.

4. Uczestnicy konsultacji społecznych

W konsultacjach społecznych brały udział dwie grupy uczestników. Pierwsza to przedstawiciele władz miejskich, jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji publicznych działających w Kartuzach a w szczególności na terenie obszaru zdegradowanego. Druga grupa to mieszkańcy, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pozostałe zainteresowane osoby.

W warsztatach uczestniczyło w nich w sumie 147 osób. Frekwencja na poszczególnych spotkaniach wynosiła:

- 1) Warsztat 25 kwietnia 2016 roku:
 - 16.00-18.00 – 20 uczestników,
 - 18.00-20.00 - 26 uczestników,
- 2) Warsztat 9 maja 2016 roku:
 - 16.00-18.00 – 18 uczestników,
 - 18.00-20.00 - 11 uczestników,
- 3) Warsztat 23 maja 2016 roku:
 - 16.00-18.00 – 26 uczestników,
 - 18.00-20.00 - 17 uczestników,
- 4) Warsztat 20 czerwca 2016 roku:
 - 16.00-18.00 – 19 uczestników,
 - 18.00-20.00 - 10 uczestników.

5. Wyniki konsultacji społecznych

5.1. Warsztat 1 - Rozwijanie dialogu społecznego

Aktywność sąsiedzka i społeczna uczestników warsztatów koncentruje się w rekreacyjnych przestrzeniach publicznych (tereny zielone, promenada), instytucjach kultury i edukacji (Kartuskie Centrum Kultury, szkoły), a także w miejscach codziennej aktywności: sklepach, kawiarniach, miejscu, pracy. Mieszkańców integrują przede wszystkim instytucje: kultura, szkoły, parafie, samorząd, wyraźnie rysuje się jednak także rola organizacji pozarządowych. Sami mieszkańcy najczęściej angażują się w inicjatywy związane ze sportem lub kulturą, podejmują także działania na rzecz przedsiębiorczości czy rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Większość z uczestników warsztatów wiąże swoją przyszłość z Kartuzami. Wizje Kartuz w perspektywie 20 lat koncentrują się wokół kilku podstawowych osi: demografii, pracy, rodziny i aktywności.

Ryc. 6. Kartuzy za 20 lat

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Uczestnicy warsztatów obawiają się starzenia miasta (i także swojej starości) i związanymi z tym:

- 1) pogorszeniem się jakości życia,
- 2) utrudnionym dostępem do usług medycznych,

3) emigracją młodych ludzi i brakiem miejsc pracy.

Pojawiły się jednak głosy, że zmiany demograficzne mogą stać się impulsem do rozwoju srebrnej gospodarki.

Obawą uczestników warsztatów jest także brak atrakcyjnych miejsc pracy, brak perspektyw rozwoju, infrastruktura transportowa i degradacja jezior.

Pozytywne emocje i skojarzenia wywołują przede wszystkim tematy związane z życiem rodzinnym oraz aktywnością (sportowa, społeczna, samorozwój) uczestników spotkań.

O decyzji o pozostaniu w mieście decydują przede wszystkim: sentyment i przywiązanie do rodziny, dobra lokalizacja miasta (bliskość metropolii, dobra komunikacji), bliskość przyrody, możliwość aktywnego spędzania czasu, dobry kontakt z innymi mieszkańcami i władzami. Na decyzję o przeprowadzce wpływać mogą brak miejsc pracy, brak perspektyw, brak odpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej, zbyt duża odległość od Trójmiasta, lokalna mentalność.

Ocenę czy Kartuzy będą dla nich za 20 lat dobrym miastem uczestnicy warsztatów uzależniają od dostępności atrakcyjnej pracy, wybranych kierunków rozwoju miasta, dostępności transportu publicznego, opieki medycznej, oferty spędzania czasu wolnego. Za tym, że Kartuzy będą atrakcyjne dla mieszkańców przemawiają: rozwój atrakcyjnych usług (w tym przyjaznych dla seniorów) oraz sieci transportowej i komunikacji publicznej, miejsce dla aktywności obywatelskiej, rewitalizacja Centrum, oczyszczenie jezior, rozwój turystyki, atrakcyjne tereny zielone.

Dla zdecydowanej większości uczestników warsztatów pozostanie w Kartuzach będzie dobrą inwestycją. Uczestnicy warsztatów widzą Kartuzy jako czyste i aktywne miasto o wysokiej jakości życia przy niższych niż w metropolii kosztach utrzymania, z rozwiniętą siecią usług, miejsce aktywnego wypoczynku, o dobrej lokalizacji. To także dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej.

Za 20 lat uczestnicy warsztatów chcą się cieszyć przede wszystkim z osobistych sukcesów, własnego rozwoju, swojej rodziny. W perspektywie miasta chcą, by cieszył ich spokój i piękne otoczenie, rozwój turystyki, zagospodarowane tereny zielone, czyste jeziora.

W perspektywie 20 lat uczestnicy warsztatów chcieliby nadal mieć warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego, samorozwoju oraz działania na rzecz innych.

5.2. Warsztat 2 - Diagnoza stanu istniejącego

Ryc. 7. Skojarzenia z miastem Kartuzy

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

Skojarzenia z Kartuzami koncentrują się wokół codziennego życia - rodziny, pracy, tożsamości lokalnej, w dalszej kolejności Kartuzy to w pierwszej kolejności stolica Kaszub czy Kolegiata. Jednak, gdy uczestnicy warsztatów opowiadają o Kartuzach na plan pierwszy wysuwają się elementy postrzegane jako atrakcje pozytywne aspekty miasta: zabytki, przyroda, lokalizacja, folklor, turystyka, rola stolicy Kaszub.

Widoczna jest dychotomia między wizerunkiem Kartuz, który uczestnicy warsztatów wytworzyli na własny użytek a wizerunkiem zewnętrznym. Z jednej strony postrzegane jest jako miasto swojskie, rodzinne, spokojne, z drugiej przedstawiane jako atrakcja turystyczna zachęcająca do zróżnicowanych aktywności.

Analizując codzienne trasy poruszania się uczestnicy wskazali, że najpopularniejszym środkiem transportu jest samochód, a przeszkodami korki, brak dojazdów do sklepów i brak miejsc parkingowych.

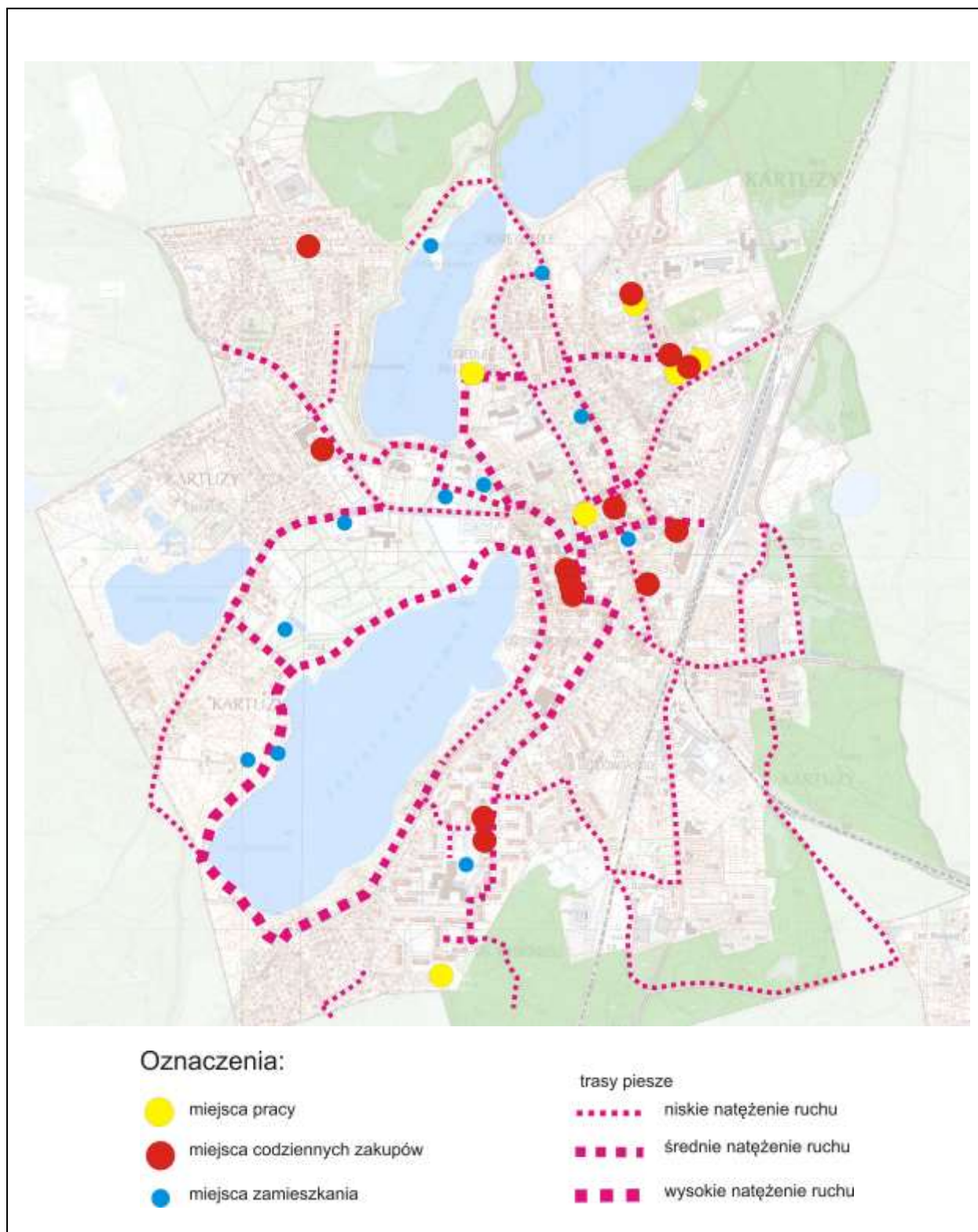
Jako przyczynę rzadkiego korzystania z roweru jako środka codziennego transportu wskazano brak ścieżek rowerowych.

Dla ruchu pieszego dużym utrudnieniem są długie zmiany świateł i konieczność oczekiwania na zielone światło, brak oświetlenia na niektórych ulicach oraz uciążliwe skrzyżowania od Gaju Świętopełka do lewej strony jeziora.

Najczęstsze cele codziennych podróży uczestników to:

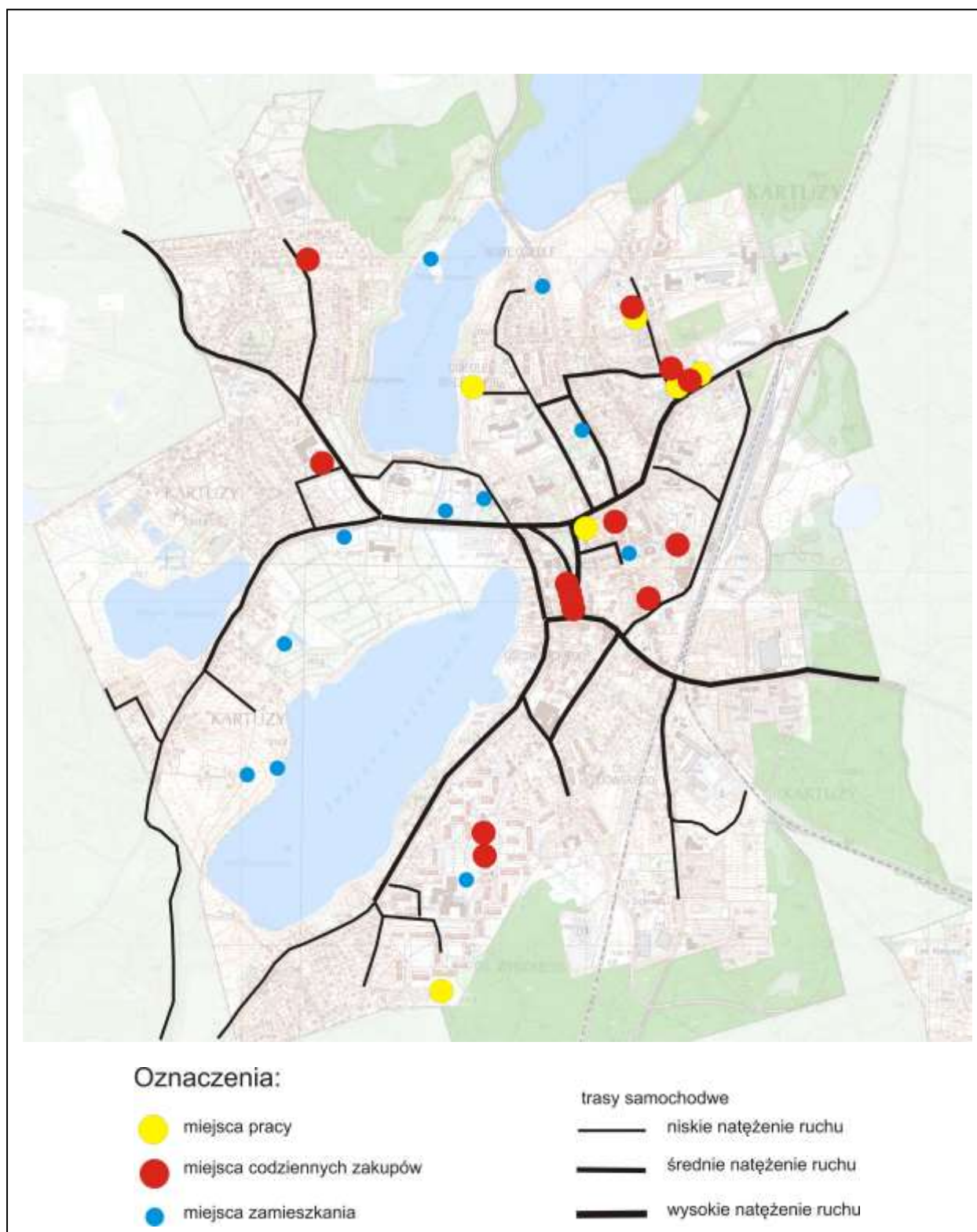
- 1) praca,
- 2) zakupy (LIDL, Biedronka, rynek, centrum Kaszebe, targowisko),
- 3) miejsca spędzania czasu wolnego (okolice jezior, promenada, Gaj Świętopełka).

Dominującym środkiem transportu pozostaje samochód, pomimo świadomości uczestników warsztatów dotyczącej korzyści zdrowotnych wynikających z chodzenia oraz faktu, że większość celów podróży leży w zasięgu 20 minut dojścia pieszego.

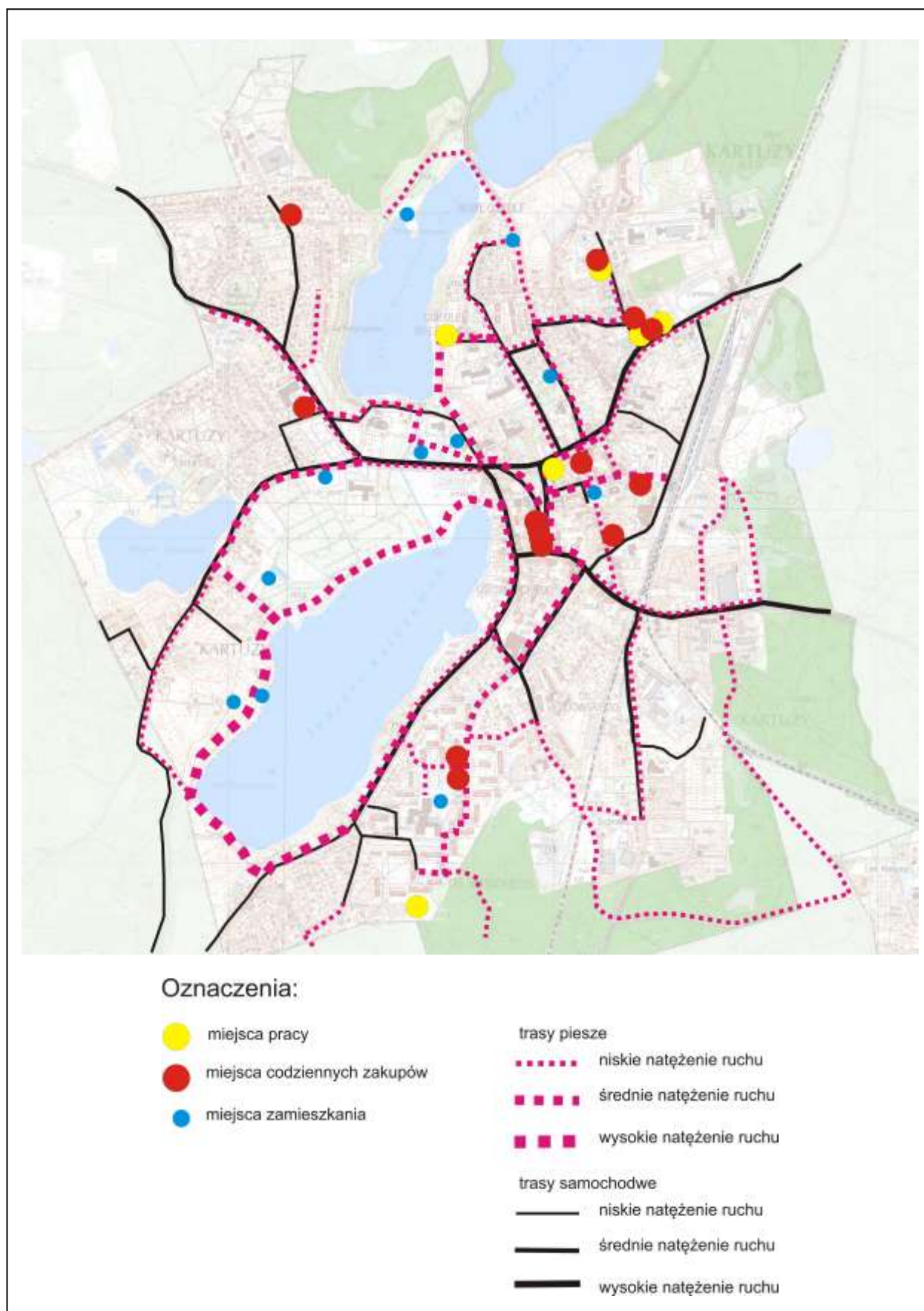
Ryc. 8. Trasy piesze

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

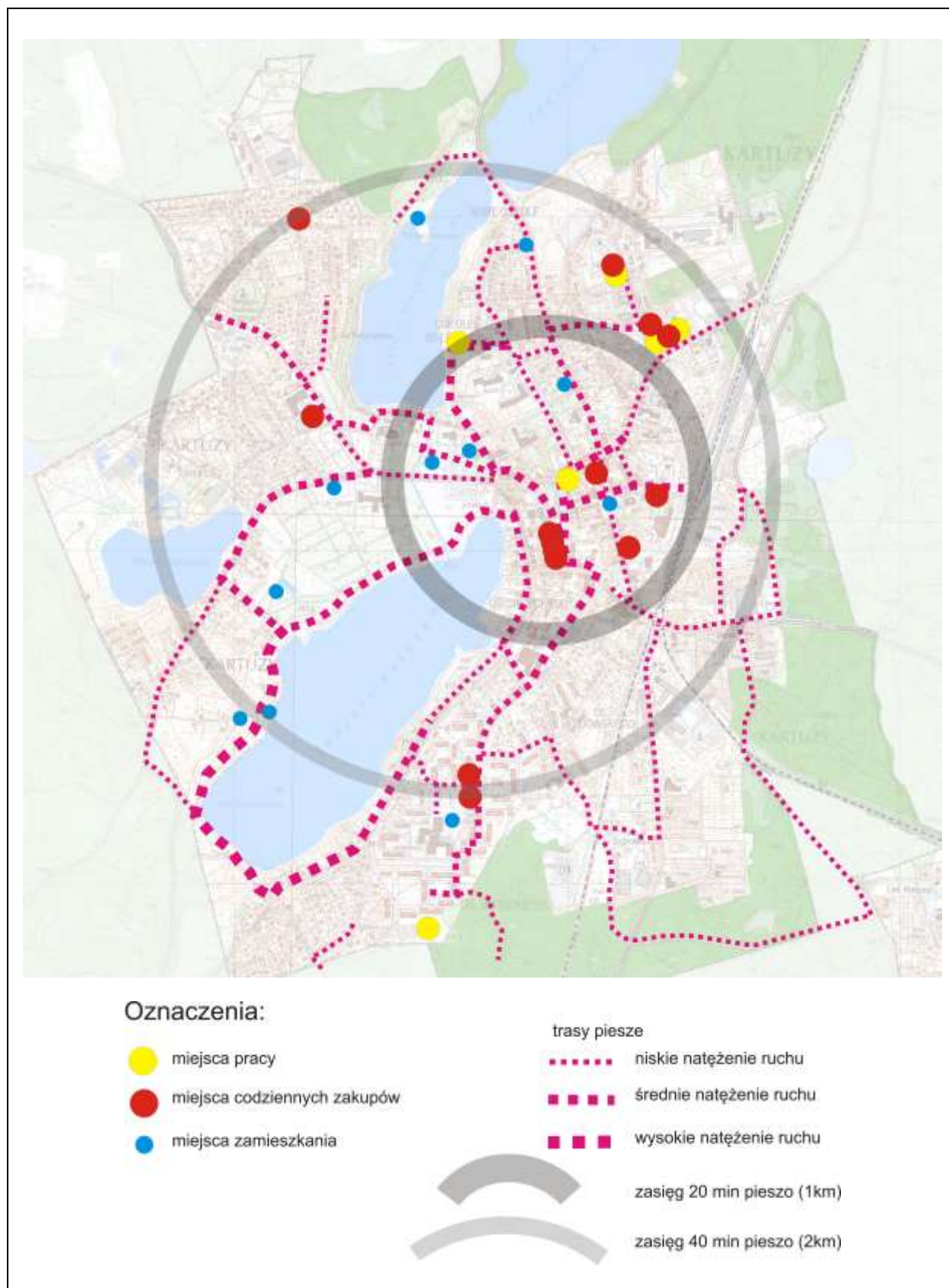
Ryc. 9. Trasy samochodowe

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Ryc. 10. Trasy piesze i samochodowe

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Ryc. 11. Zasięg dojścia pieszego - 1km (20 minut pieszo), 2 km (40 minut pieszo)

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

Oznaczenia:

- niedostępne / trudnodostępne i zanieczyszczone jeziora
- niedostępne / trudnodostępne tereny wokół jezior, brak plaż
- nieprzyjazne pieszym przestrzenie, brak szerokich chodników
- brak oświetlenia, zły stan techniczny, niewykorzystany potencjał
- niewystarczająco wykorzystany potencjał miejsc i obiektów

Ryc. 12. Miejsca niebezpieczne i nudne

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Jakie miejsca niebezpieczne uczestnicy warsztatów wskazywali przede wszystkim:

- 1) szpital (niski poziom usług),
- 2) ławka Asesora,
- 3) park Kotowskiego,
- 4) park Majkowskiego,
- 5) jeziora - brak oświetlenia (Sambora, Mściwoja, Słoneczna), zanieczyszczone (alternatywa to J. Białe w Grzybnie, Chmielno),
- 6) ścieżki wokół jezior - błotniste, nieutwardzone, grożą urazami,
- 7) brak miejsc parkingowych dla rowerów,
- 8) teren odcięty przez kolej,
- 9) brak realizacji drugiego etapu prac przy promenadzie.

Jako przyczynę nudy w mieście wskazywano na:

- 1) brak atrakcyjnej oferty,
- 2) brak animacji,
- 3) przyzwyczajenie - zniechęcenie brakiem oferty na rynku,
- 4) brak nawyku chodzenia do parku albo na rynek (domy z ogrodami spełniają potrzebę kontaktu z naturą - brakuje magnesów, powodów, by wyjść z domu w przestrzeń publiczną),
- 5) brak oferty po godzinie 20:00,
- 6) brak informacji przestrzennej.

Jako najbardziej niewykorzystane miejsca, potęgujące wrażenie nudy w mieście, uczestnicy wskazali:

- 1) basen - brak brodzika dla dzieci,
- 2) rynek
 - a) brak oferty dla spacerowiczów,
 - b) brak artystów - rzeźby, muzycy,
 - c) atmosfera - miło spędzić czas,
 - d) potencjalny sprzeciw mieszkańców wobec dużych imprez - kameralnie,
- 3) dworzec PKP i PKS
 - a) brudny i brzydki,

- b) Biedronka - brak spójnej koncepcji estetycznej,
- c) brak kasy biletowej,
- 4) stadion
 - a) poza meczami nic się nie dzieje,
 - b) brak bezpieczeństwa,
 - c) nieestetyczny,
- 5) jeziora
 - a) brak pętli, ścieżki rowerowej wokół jezior,
 - b) brak lokali, tras biegowych.

Najważniejsze atrakcje w przestrzeni obszaru zdegradowanego wyznaczonego w Kartuzach to:

- 1) przyroda - jeziora i lasy, Kaszubskie Centrum Kultury, Centrum Informacji Turystycznej, park im. Solidarności,
- 2) Kolegiata,
- 3) droga od Dworca do Rynku.

Uczestnicy warsztatów proponują na podniesienie jakości tych przestrzeni poprzez:

- 1) przedłużenie promenady,
- 2) połączenia pomiędzy jeziorami,
- 3) tereny rekreacyjne – bogatsza oferta,
- 4) ścieżki rowerowe i piesze.

Oznaczenia:

- jeziora
- tereny wokół jezior, plaże, promenady
- połączenia pomiędzy terenami rekreacyjnymi i publicznymi
- najważniejsze zabytki
- najważniejsze punkty/ obiekty w mieście
- największy potencjał terenów zieleni rekreacyjnej, terenów sportowych

Ryc. 13. Potencjały

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Kartuzy oczami innych

	MIESZKANIEC /KA ŚRÓDMIEŚCIA KARTUZ	MIESZKANIEC KA KARTUZ	MIESZKANIEC/KA OKOLIC KARTUZ	TURYSTA/KA
gastronomia	+	+		+
spacer	+	+		+
zakupy	+	+	+	
zwiedzanie				
sport/rekreacja	+			
opieka medyczna			+	
sprawy urzędowe			+	
wystawy, koncerty, imprezy		+		+

Tab. 2. Kartuzy oczami innych - aktywności na terenie Kartuz

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

	MIESZKANIEC /KA ŚRÓDMIEŚCIA KARTUZ	MIESZKANIEC KA KARTUZ	MIESZKANIEC/KA OKOLIC KARTUZ	TURYSTA/KA
zakupy	+	+	+	+
targ			+	
kino	+	+	+	+
teatr	+	+	+	
sport/rekreacja	+	+	+	+
ścieżki rowerowe	+	+	+	
kapanie się w jeziorach	+	+	+	
opalanie się na plaży			+	+
wystawy, koncerty, imprezy	+	+	+	
rozrywka rodzinna		+		+

Tab.3. Kartuzy oczami innych - aktywności poza Kartuzami

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

	MIESZKANIEC /KA ŚRÓDMIEŚCIA KARTUZ	MIESZKANIEC KA KARTUZ	MIESZKANIEC/KA OKOLIC KARTUZ	TURYSTA/KA
zakupy			+	
kapanie się w jeziorach	+	+	+	+
opalanie się na plaży	+		+	+
marina / sporty wodne	+		+	
sport/rekreacja	+	+	+	+
teatr	+	+		+
kino	+	+	+	+
ścieżki rowerowe	+		+	+
wystawy, koncerty, imprezy		+		

Tab.4. Kartuzy oczami innych - co chcę robić w Kartuzach

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Ostatnie zadanie warsztatowe to "Kartuzy oczami innych" - wcielenie się w role różnych typów użytkowników Kartuz: mieszkańca/ki centrum, mieszkańca/ki Kartuz, mieszkańca/ki okolic Kartuz i turysty/ki. Celem zadania było wyjście poza swoje codzienne przekonania dotyczące miast i spojrzenie na wyzwania i potencjały miasta i obszaru zdegradowanego z perspektywy innej niż indywidualna.

Z perspektywy mieszkańca śródmieścia obszar centrum to przestrzeń codziennego życia, przestrzeń, gdzie wszyscy są sąsiadami i znają się nawzajem. Aktywności to przede wszystkim codzienne zakupy, kościół, spacer do parku. Atrakcje to wizyty w Trójmieście. Wyzwanie to zachęcenie mieszkańców centrum do częstszego wychodzenia poza przestrzeń prywatną i korzystanie z przestrzeni publicznych w Kartuzach (poza terenami zielonymi).

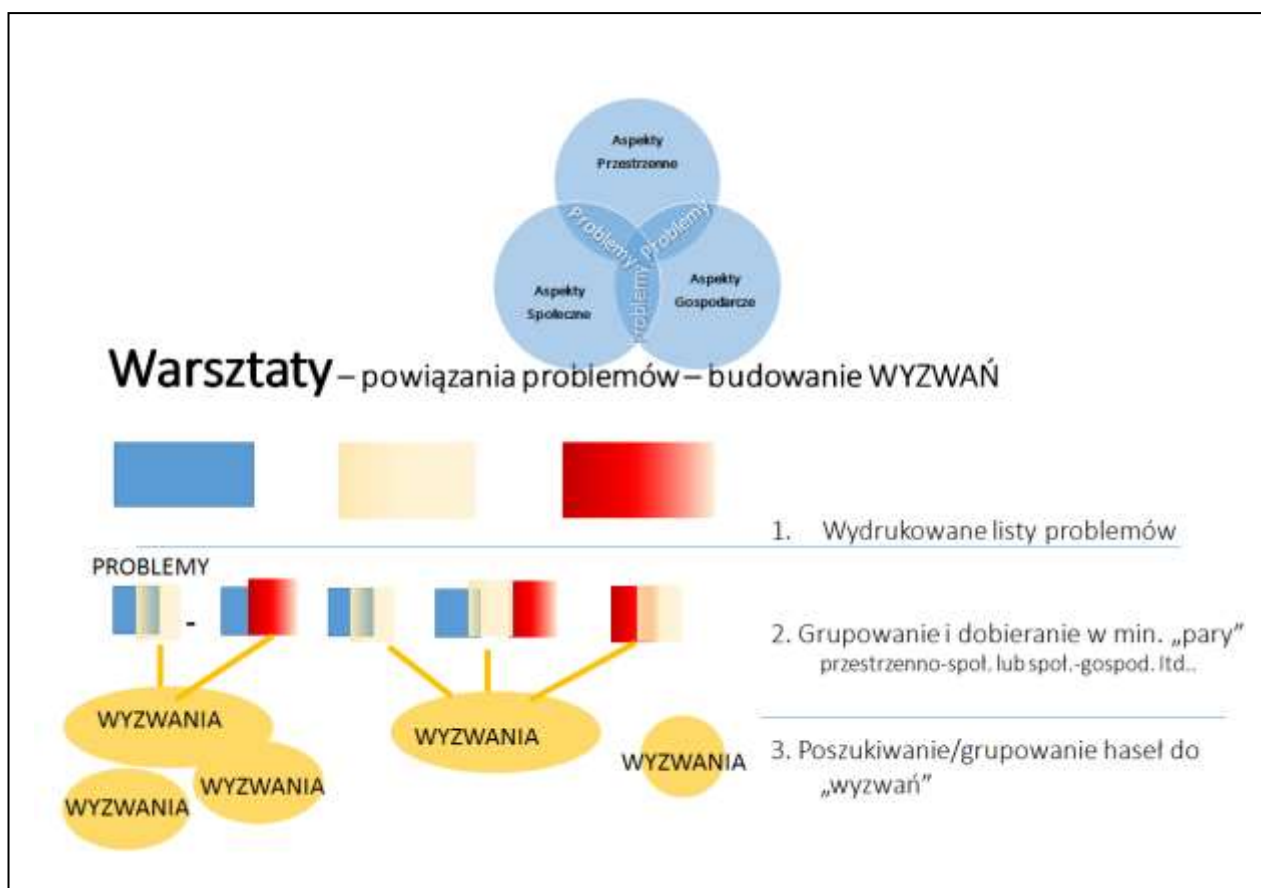
Dla mieszkańców Kartuz centrum to korzystanie z terenów rekreacyjnych, klubów, pubów, klubu sportowego. Brakuje jednak miejsc dla aktywnego spędzania czasu w stylu miejskim. Poza Kartuzami korzystają z jezior, kina, ścieżek rowerowych, imprez. Brakuje imprez na Łąbędziej Wyspie, miejsc do rozwijania wspólnych pasji oraz do kulturalnego picia alkoholu.

Dla osób mieszkających w okolicy Kartuz miasto to miejsce załatwiania spraw urzędowych, zakupów, ewentualnie spaceru lub korzystania z oferty gastronomicznej. Być może częściej odwiedza Trójmiasto. Kolegiata dla nich to jedynie zabytek, nie centrum życia społecznego i intelektualnego. Brakuje klimatu - handlu "na miarę", wykorzystania potencjału lokalnego rzemiosła i rolnictwa ekologicznego, brak butików i markowych sklepów, prezentacji lokalnej sztuki (zespoły muzyczne, rzeźbiarze, chór, teatr, itp.).

Z perspektywy turystów Kartuzy to przede wszystkim Kolegiata, folklor, przyroda i jeziora. Brakuje jednak odpowiedniej informacji turystycznej, oznakowanych szlaków, tras rowerowych, kina oraz skutecznego dotarcia z informacją o programie imprez do potencjalnych odbiorców. Brakuje pomysłu jak zatrzymać turystów w mieście na dłużej niż zwiedzanie Kolegiaty.

5.3. Warsztat 3 - Generowanie pomysłów i zdefiniowanie zadań w oparciu o: problemy, zasoby i wyzwania

W trakcie warsztatów uczestnicy wypracowali 11 pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Na podstawie wskazanych na poprzednich warsztatach problemów, wyzwań i zasobów zbudowano założenia projektowe.

Ryc.14. Schemat budowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

W trakcie warsztatów najwięcej problemów wskazano w sferze przestrzennej, najmniej w sferze społecznej.

Problemy

1. Przestrzenne

- niezagospodarowany rynek
- brak, zły stan dworca PKP
- niezagospodarowany dworzec autobusowy
- brak miejsc parkingowych
- stan techniczny budynków
- stan estetyczny budynków
- chaos reklamowy
- brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych
- brak zagospodarowania terenów nad wodą
- brak miejsc spędzania czasu wolnego
- brak szerokiej oferty handlowej i usługowej
- brak infrastruktury rowerowej - ścieżki, trasy, bezpieczne miejsca parkingowe
- nieoświetlone przestrzenie publiczne
- bruk na ul. Klasztornej
- zanieczyszczone jeziora

2. Społeczne

- starzejące się społeczeństwo
- ucieczka młodych ludzi z miasta

3. Gospodarcze

- korki
- miasto zamiera po 17
- niski poziom bezpieczeństwa - os. Wybickiego
- brak miejsc pracy, szczególnie dla młodych
- brak dobrze zorganizowanego transportu publicznego
- brak bezpieczeństwa w parkach i terenach zielonych
- zły stan służby zdrowia
- brak oferty spędzania czasu wolnego

Ryc. 15. Problemy obszaru zdegradowanego w Kartuzach

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Wskazane wyzwania dotyczą w dużej mierze odpowiedzi na pytanie o preferowany charakter Kartuz - miasta kameralnego czy tętniącego życiem miasta turystycznego:

- 1) slow city,
- 2) miasto szyte na miarę,
- 3) spokój - turyści,
- 4) przestrzenie autonomiczne - przestrzenie uniwersalne,
- 5) wyjście z domu i własnego ogródka,
- 6) nuda - antynuda,
- 7) wciągnięcie do miasta i zatrzymanie turystów na dłużej,
- 8) aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców,
- 9) eleganckie - swojskie - niebezpieczne,
- 10) chodzenie - zdrowie - ekonomia,
- 11) nuda - jeziora - ekonomia,
- 12) kolegiata - kultura - aktywność.

Ryc. 16. Wyzwania dla obszaru zdegradowanego w Kartuzach

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Można wskazać 6 kategorii zasobów wskazanych przez uczestników warsztatów:

- 1) społeczne: więzi rodzinne i przyjacielskie, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, niemieccy turyści, turyści, gdańszczanie z PKM,
- 2) produkt lokalny: tożsamość miejsca - stolica Kaszub, kolegiata, tradycje zakonu Kartuzów, piękne kamienice (rynek, Gdańska, Jeziorna), Dwór Kaszubski, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca KASZUBY, Jarmark Kaszubski, Muzeum Kaszubskie, Galeria Refektarz, kaszubskie truskawki,
- 3) krajobraz i przyroda: jeziora, przyroda, krajobraz, promenada, stadniny, parki,
- 4) przestrzenne: lokalizacja, PKM, stadion
- 5) instytucje: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Kartuskie Centrum Kultury, Centrum Informacji Turystycznej, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna w Kartuzach, I LO,
- 6) gospodarcze: targowisko, lokalni rzemieślnicy, lokalni rolnicy, punkty gastronomiczne, duża liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Zasoby

Społeczne

więzi rodzinne i przyjacielskie
organizacje pozarządowe, grupy nieformalne
niemieccy turyści
turyści
gdańszczanie z PKM

Lokalny
produkt

tożsamość miejsca - stolica Kaszub
kolegiata, tradycje zakonu Kartuzów
Dwór Kaszubski
kaszubskie truskawki
Regionalny Zespół Pieśni i Tańca KASZUBY
Jarmark Kaszubski
piękne kamienice (rynek, Gdańska, Jeziorna)
Muzeum Kaszubskie

Krajobraz
/przyroda

jeziora
przyroda
Krajobraz
stadniny
parki
promenada

Przestrzenne

lokalizacja
PKM
stadion

Instytucje
organizacje

Uniwersytet Trzeciego Wieku
Kartuskie Centrum Kultury
Centrum Informacji Turystycznej
Biblioteka
SP 1
Szkoła Muzyczna
ILO

Gospodarcze

targowisko
lokalni rzemieślnicy
lokalni rolnicy
punkty gastronomiczne
duża liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych

Ryc. 17. Zasoby obszaru zdegradowanego w Kartuzach

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

Na podstawie tych założeń powstało w trakcie warsztatów 11 przedsięwzięć, 4 z nich dotyczyły rynku (jeden rynku i targowiska), 2 Dworu Kaszubskiego (centrum aktywizacji społecznej), 2 powstania centrum sportowo-rekreacyjnego, 2 zagospodarowania podwórek

oraz zagospodarowania budynku nowego Dworca PKP. Szczegółowy opis przedsięwzięć zawiera tabela w aneksie.

5.4. Warsztat 4 - Wypracowanie wizji rozwoju w podziale na poszczególne przedsięwzięcia

Podczas ostatnich warsztatów uczestnicy wypracowali wizję rozwoju obszaru zdegradowanego w podziale na propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wizja rozwoju centrum opiera się o cztery bloki tematyczne wypracowane w trakcie poprzednich spotkań:

- 1) lokalna wspólnota,
- 2) metropolitalne tempo,
- 3) gospodarze krajobrazu,
- 4) zintegrowana przestrzeń publiczna.

Każde zaproponowane przedsięwzięcie scharakteryzowane zostało poprzez wskazanie: W ramach prac warsztatowych uczestnicy uwzględniali trzy typy działań:

- 1) nazwę,
- 2) lokalizację,
- 3) działania strategiczne – obejmujące dokumenty miejskie - monitorowanie, opiniowanie oraz składanie konstruktywnych uwag do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, studiów rozwoju transportu, wieloletniego planu inwestycyjnego czy innych dokumentów strategicznych i planistycznych determinujących rozwój miasta, w punktach, które zagrażają rozwojowi, zgodnie z wizją rozwojową określaną w GPR,
- 4) działania taktyczne – ma rzecz wizji i rozwoju - animowanie wydarzeń, pobudzanie aktywności sąsiedzkiej i koalicji międzyosiedlowych oraz lobbowanie w kreatywny sposób za postulatami społecznej strategii rozwoju obszaru zdegradowanego,
- 5) działania naprawcze – naprawa stanu istniejącego - tworzenie listy miejsc wymagających poprawy/naprawy i propozycji działań, w celu stopniowego i systematycznego niwelowania skutków już podjętych decyzji oraz wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego,

- 6) priorytetowość - etapowanie działań,
- 7) okres realizacji,
- 8) źródła finansowania,
- 9) podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.

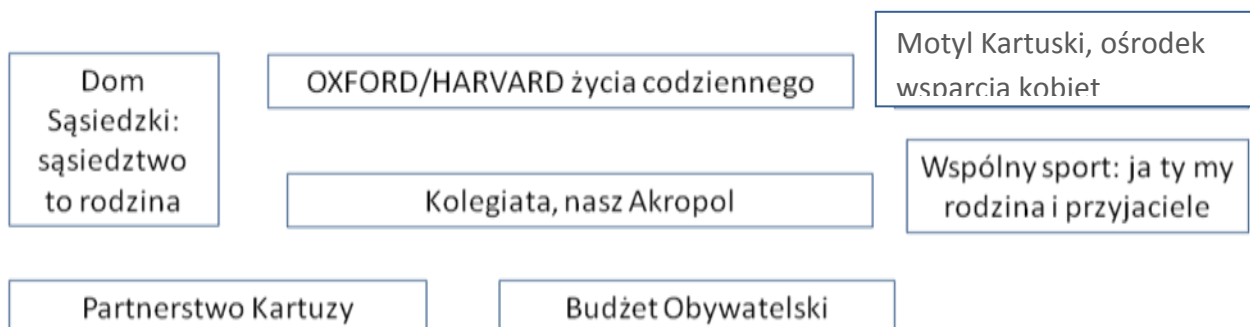
W ramach **bloku 1 - Lokalna wspólnota** najważniejsze hasła i pomysły kształtowały się wokół pojęć / pomysłów / skojarzeń:

Kaszuby / stolica Kaszub / moje miasto / miasto gdzie wypoczywam / jest ładnie ale dużo jest jeszcze do zrobienia, żeby było piękniejsze nasze miasto / moje rodzinne miasto / dom, dzieci, praca/ o regionie względem turystyki, o zespole Kaszuby – zwyczaje tradycje/

W ramach tego bloku kształtowały się działania, projekty, inicjatywy i inwestycje, które wzmacniają społeczeństwo Kartuz:

- Tożsamość / tożsamości kulturowe
- Aktywność na rzecz miejsca i ludzi
- Wzmocnienie zawodowo-życiowe
- Ustawiczna wielokierunkowa edukacja
- Biznes lokalny

Katalog pomysłów związanych z tym blokiem to:

W ramach **bloku 2 – Metropolitalne tempo** najważniejsze hasła i pomysły kształtowały się wokół pojęć / pomysłów / skojarzeń:

miasto z niewykorzystanym potencjałem / spokojne miasto / stolica regionu / chciałbym aby miasto było piękne i tętniło życiem, kulturą, rozrywką, żeby chciało się tu być zawsze / kulturalne pustkowia, spojona przystań / miasto blisko Trójmiasta / nuda

Wizerunek metropolitalny: wewnętrzny i zewnętrzny – Kartuzy w Metropolii, metropolitalnie w Kartuzach, inny wymiar metropolitalności w stylu slow life.

Katalog pomysłów związanych z tym blokiem to:

Bookarnia na dworcu

Dojeżdżanie PKM, commuting to styl Londynu, Berlina, Kopenhagi

Hipsterski styl, hipsterskie rozrywki

Kartuzy – dobry adres w Metropolii

Rower

Kartuzy w sieci programu metropolitalnego

W ramach **bloku 3 – Gospodarze krajobrazu** najważniejsze hasła i pomysły kształtowały się wokół pojęć / pomysłów / skojarzeń:

miasto wśród jezior, blisko przyrody / pięknie położenie, jeziora, lasy, spokój / miasto stworzone przez boga / jest ładnie ale jest dużo do zrobienia żeby było jeszcze piękniejsze nasze miasto / miejsce do rekreacji i wycieczek za miasto / o ogromnym potencjale, stolica Kaszub, przyroda, historia w sąsiedztwie Trójmiasta, po czym o brudnych jeziorach i rynku po którym hula wiatr / Kolegiata / muzeum / zanieczyszczone jeziora / promenada

Krajobraz wymaga gospodarza społecznego.

Katalog pomysłów związanych z tym blokiem to:

W ramach **bloku 4 – Zintegrowana przestrzeń publiczna** najważniejsze hasła i pomysły kształtowały się wokół pojęć / pomysłów / skojarzeń:

Niebezpieczne ulice / nie puszczam wieczorem dziecka rowerem / w tym parku wiadomo jaka jest klientela / tu jeszcze można na spacer ale nie , nie da rady / nie ma jednej strony w Internecie, na której znajdowałyby się informacje o wydarzeniach kulturalnych w mieście / niby dużo się dzieje, ale nie wiem co tu się dzieje tak po prawdzie, tu się nic nie dzieje / dyskusje publiczne rzadko, może przed wyborami / raczej wszystko co działa to miejskie wsparcie ma, no jak czasem ale rzadko to indywidualna inicjatywa

Przestrzeń publiczna, przestrzeń komunikacji, przestrzeń fizyczna i przestrzeń wirtualna

Katalog pomysłów związanych z tym blokiem to:

Tab. 5. Wizja rozwoju obszaru zdegradowanego Kartuz

Nazwa bloku - projektu zintegrowanego	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjneg	Przestrzeń Urbanistyczna - Konkretnie miejsce	Działania Strategiczne - Dokumenty miejskie	Działania Naprawcze - Eksploatacja, Monitoring	Działania Taktyczne - Lobbying , aktywizacja społeczna	Priorytetowość - Etapowanie poszczególnych elementów	Źródła finansowania	Okres realizacji	Lider tematu - Lista potencjalnych zainteresowanych
BLOK 1 Lokalna wspólnota Kasubska Przestrzeń jako centrum usług społecznych	Adaptacja budynku Kaszubski Dwór na cele społeczne np. Centrum Integracji Społecznej	Budynek Kaszubskiego Dworu	1) Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku 2) Plan zagospodarowania przestrzennego 3) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	Remont, adaptacja pomieszczeń, monitoring	Szkolenia i zajęcia praktyczne, wymiana doświadczeń opiekunów, poradnictwo psychologiczne, miejsce pobytu dziennego osób niesamodzielnych	1) Rozpoznanie potrzeb poprzez analizę dostępnej dokumentacji 2) Zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia koncepcji zagospodarowania wskazanego obszaru 3) rozpoczęcie procesu readaptacji budynku	Środki unijne środki własne gminy Usługi częściowo odpłatne przez uczestników Inne środki zewnętrzne	2017-2020	Mieszkańcy, grupy nieformalne, stowarzyszenia, seniorzy
	Zagospodarowanie podwórka za Dworem Kaszubskim w celu nadania mu nowych funkcji społecznie użytecznych np. jako Klub Usług Społecznych	Teren wokół Kaszubskiego Dworu		Rewaloryzacja i urządzenie terenu zieleni wokół budynku w formie terenu publicznego, rekreacyjnego wyposażonego atrakcyjnie zarówno dla dzieci (kreatywny plac zabaw) oraz dla Seniorów (stoli do gier, pola do gier itp.)	Propagowanie aktywności społecznej przez promocję społeczeństwa obywatelskiego				Urząd Miejski
	Aktywizacja społeczno-zawodowa	Budynek Kaszubskiego Dworu		Aktywizacja zawodowa w kierunku usług społecznych, zaangażowanie mieszkańców we wspólne działania np. pikniki	GOPR, PCPR, organizacje pozarządowe				
	Integracja pokoleniowa i wsparcie rodziny „Cztery Pory Roku” / Zielone podwórko dla Seniorów i Ogródek Malucha								
	Centrum Usług Społecznych (wsparcie dla osób niesamodzielnych)								
	Renowacja i remont elementów wspólnych w szczególności zabytkowych budynków mieszkalnych położonych w obszarze zdegradowanym Kartuz	Obszar rewitalizacji – budynki z udziałem w prawie własności Gminy Kartuzy	Poprawa jakości życia, likwidacja barier dla osób niesprawnych ruchowo Podniesienie wartości nieruchomości Integracja sąsiedzka, wspólne dbanie o odnowione części wspólne budynków oraz bezpośrednie otoczenie	Termomodernizacja, wprowadzenie alternatywnych źródeł pozyskania energii obojętnych dla środowiska naturalnego, estetyzacja, budowa podjazdów,	Urząd Miejski Wspólnoty mieszkaniowe				

BLOK 2 Metropolitalne tempo	Zagospodarowanie targowiska	targowiska							Mieszkańcy, kupcy, lokalni rzemieślnicy i producenci żywności
	Gospodarcza Stolica Kaszub - Stolica Przedsiębiorczości	Przy dworcu	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku		Remont budynku				
BLOK 3 Gospodarze krajobrazu	Tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego (Kartuzy wiecznie młode / Rodzinne centrum rekreacyjno – sportowe)	Teren przy Szkole Podstawowej Nr 1	1) Gminny Program Rewitalizacji		1) aktywizacja rodzinna, integracja społeczna, 2) Organizacja festynów , zawodów sportowych, organizacja treningów, 3) promocja aktywnego trybu życia 4) podnoszenie świadomości zdrowego trybu życia		Środki unijne środki własne gminy		Kluby sportowe, organizacje kulturalno-sportowe, placówki oświatowe, młodzież, rodziny Gmina, szkoła, Stowarzyszenie Przyjaciół Jedynki
	Zagospodarowanie podwórka Parkowa 1-3 w Kartuzach								Gmina, wspólnota, stowarzyszenia działające w podwórku
	Miasto park - Zadbanie o parki i tereny zadrzewione Tworzenie przestrzeni tematycznych	Park im. dr Aleksandra Majkowskiego	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku	Park jako „Miejska Dżungla” zbiornik retencyjny z funkcją rekreacyjną, edukacyjną (tablice informujące o roli zbiornika) budowa miejsc wypoczynku i rekreacji	Przekazać część odpowiedzialności mieszkańcom Dzień sadzenia roślin Czyn społeczny - mieszkańcy, bezrobotni, działania resocjalizacyjne	Projekt Etapowanie działań Organizowanie dni poszczególnych parków Dzień sadzenia drzew	Budżet miasta	stale	Wszyscy mieszkańcy, turyści
		Park im. dr H. Kotowskiego	Gminny Program Rewitalizacji	Jumppark, parkour, zajęcia gimnastyczne, aerobik, joga, zajęcia dla rodzina w tym dla małych dzieci, gry miejskie					
	Plaża księcia Świętopełka	Wyspa Łabędzia	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku	Oczyszczenie jeziora, monitoring, zagospodarowanie plaży	Tablice informacyjne (500 zł)	1) koncepcja 2) tablice 3) przetargi 4) oczyszczenie 5) wydarzenia	Środki własne, UE, przedsiębiorcy		UM, mieszkańcy, przedsiębiorcy, ngo

BLOK 4 Zintegrowana przestrzeń publiczna	Rewaloryzacja rynku	Rynek	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kartuzy do 2020 roku Gminny Program Rewitalizacji		Organizowanie wydarzeń tematycznych,		UE, budżet gminy, prywatne	2016-2018	UM, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, Parafia
	Integracja społeczna mieszkańców				Miejsce wypoczynku: muzyka, jedzenie, odpoczynek, dzieci – woda – fontanna Figury mnichów prowadzące do kolegiaty – „drogowskazy” Tablice informacyjne dot. Kartuz, np. stojaki rowerowe ze zdjęciami Kartuz dawniej i dziś albo przed rewitalizacją i po Zieleń, kwiaty, parasole				
	Utworzenie biblioteki na dworcu <i>Działanie pasuje również do Bloku 1 – lokalna wspólnota – przydzielone do tej grupy z uwagi na lokalizację, mogąca potencjalnie integrować przestrzeń na osi Dworze – Rynek – tereny rekreacyjne wokół jezior</i>	Budynek dworca	Gminny Program Rewitalizacji	Biblioteka plus-przeniesienie siedziby Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. J. Żurakowskiego w Kartuzach do nowopowstałego budynku dworca w celu zwiększenia dostępności do zasobów kultury oraz dostosowania do pełnienia nowych funkcji społecznych Podniesienie poziomu edukacji; Integracja społeczna; Zachęcanie do udziału w życiu kulturalnym; Powszechny dostęp do nowoczesnych technik medialnych oraz szerokich zasobów bibliotecznych; Kontakt z wiedzą, kulturą; Miejsce życia społecznego; Przyjazne i atrakcyjne miejsce do nauki, rozwijania zainteresowań, spotkań z ciekawymi ludźmi; Rozwój dzieci i edukacja seniorów; Atrakcyjne miejsce spędzania wolnego czasu dla mieszkańców;	Dostarczanie książek do domu, Poczekalnia przy lekturze, Aktywizacja obywatelska, Klub czytelnika, wykłady, wernisaże, warsztaty (plastyczne, dziennikarskie, teatralne), kawiarenka, spotkania z autorami, głośne czytania dzieciom, bezpłatne kursy językowe on-line, Centrum edukacji medialnej, dla mieszkańców, wakacyjne zajęcia dla dzieci Podniesienie standardu infrastruktury technicznej; Podniesienie standardu infrastruktury społecznej, Podnoszenie funkcjonalności usług; Dogodniejsza lokalizacja w kontekście węzła integracyjnego Kartuzy-większy przepływ ludności	UE, budżet gminy	2016-2020	Miejska i Powiatowa Biblioteka publiczna w Kartuzach Urząd Miasta Stowarzyszenia i organizacje społeczno – kulturalne Organizacje pozarządowe - partner wyróżniony w konkursie	
	Utworzenie klubu wolontariatu								

	Kolegiata ikona Kartuz	Otoczenie Kolegiaty - gaj Świętopełka, zabudowa poklasztorna		Renowacja budynków Wprowadzenie muzeum Wprowadzenie dodatkowych atrakcji związanych z kolegiatą Kolegiata otwarta dla zwiedzających	Mnich, który chodzi i opowiada o historii Odtworzenie browaru Aktywizacja do pracy osób bezrobotnych i niepełnosprawnych	Otwarte drzwi Przewodnik Dobry system informacji Drogowskazy na chodniku jak dotrzeć Plan z historycznym założeniem, najlepiej w 3d z zaznaczeniem co można zwiedzić	Skarb Państwa, UE	stale	Ngo, proboszcz, mieszkańcy okolic kolegiaty
	Sekrety Kartuz - „Podniesienie walorów kulturowo-turystycznych zabytkowego śródmieścia Kartuz poprzez jego kompleksowe zagospodarowanie wraz z małą architekturą i infrastrukturą towarzyszącą	Obszar od Rynku do ulicy Dworcowej jako ogólnodostępna, wysokiej jakości przestrzeń publiczna dla spędzania wolnego czasu przez mieszkańców.		Poprawa jakości przestrzeni wpłynie na większą atrakcyjność obszaru dla przedsiębiorców. Częściowe zamknięcie ruchu samochodowego pozwoli właścicielom lokali gastronomicznych na wystawienie ogródków.	1.Organizacja cotygodniowych koncertów muzyki poważnej dla mieszkańców i turystów. 2.Zachęcenie do udziału w życiu społecznym i kulturalnym. Integracja społeczna . Wspieranie inicjatyw społecznych 3.Udział mieszkańców w projektowaniu kaszubskich sekretów(kaszubskich nut) 4.Włączenie lokalnej społeczności zarówno w proces przygotowania jak i realizacji projektu. (konkurs na zaprojektowanie kartuskich sekretów)				

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów

6. Rekomendacje do Gminnego Programu Rewitalizacji

Przygotowując GPR pamiętać należy o ogólnych przesłankach związanych z wytycznymi dotyczącymi rewitalizacji:

- 1) jest to zadanie własne gminy, środki zewnętrzne jako uzupełnienie (dywersyfikacja źródeł finansowania),
- 2) celem jest poprawa jakości życia przez eliminację zjawisk negatywnych,
- 3) wizja oparta na potrzebach mieszkańców,
- 4) działania oparte na lokalnych zasobach i potencjałach,
- 5) proces kompleksowy i długotrwały,
- 6) proces łączący elementy społeczne, gospodarcze i przestrzenne (techniczne i środowiskowe),
- 7) proces wieloetapowy: diagnoza, programowanie, realizacja, monitoring i ewaluacja,
- 8) proces oparty na partycypacji społecznej,
- 9) proces, w który trzeba włączyć zróżnicowane podmioty (interesariuszy): mieszkańców, przedsiębiorców, właścicieli i zarządców nieruchomości, organizacje pozarządowe, władze,
- 10) przedsięwzięcia rewitalizacyjne powinny łączyć w sobie przynajmniej dwa z trzech elementów: społeczne, gospodarcze i przestrzenne (techniczne i środowiskowe).

Najważniejsze wnioski z prowadzonych warsztatów w ramach mentoringu urbanistycznego to:

- 1) wyzwania związane z charakterem miasta - na ile slow city, na ile tętniące atrakcjami miasto turystyczne,
- 2) budowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o lokalne potencjały i zasoby, bez sztucznego poszukiwania innowacji,
- 3) budowanie oferty alternatywnej wobec aktywności w terenach zielonych, aktywności typowo miejskich,
- 4) potrzeba wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych, grup nieformalnych w programowaniu i realizacji przedsięwzięć
- 5) szanse i zagrożenia związane ze starzeniem się mieszkańców,
- 6) duża rodzinność i silne więzi przyjacielskie.

W toku konsultacji społecznych (warsztatów, spacerów badawczych) wypracowano szereg pomysłów na działania w ramach programu rewitalizacji dla Kartuz. W świetle wytycznych ustawowych oraz wytycznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego (RPO WP) pomysły na projekty ukierunkowane były na pakiety działań zawierających komponenty społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i przestrzenne.

W celu zachowania zgodności z wytycznymi skupiono się na aspektach dotyczących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, walce z ubóstwem poprzez aktywizację zawodową oraz rozwój usług społecznych. Projekty dotyczące zadań inwestycyjnych stanowiły element uzupełniający, niezbędny dla powodzenia działań społecznych. Podstawą kompozycji propozycji do projektów były analizy wskaźnikowe wykonane na potrzeby delimitacji a także analizy lokalnych potencjałów i niedoborów wykonane w trakcie warsztatów.

Pomysły pogrupowano w bloki tematyczne, mogące stanowić pewnego rodzaju myśl przewodnią, element strategiczny przy wdrażaniu projektów, a w ramach każdego z bloków opracowano pakiet projektów wykazujących elementy komplementarności.

Przedstawione w tabeli 5 zestawienie stanowi pakiet, spośród którego gmina może dokonać wyboru przedsięwzięć do realizacji w ramach rewitalizacji Kartuz.

Najbogatszy pakiet projektów społecznych dotyczy lokalizacji Centrum Wsparcia i Ośrodka aktywizacji zawodowej osadzonych w budynku Dworu Kaszubskiego. Propozycja lokalizacji w obiekcie bogatego programu usług społecznych i / lub aktywizacji zawodowej we właściwy sposób uzasadnia potrzebę remontu samego obiektu na potrzeby adaptacji do planowanych funkcji oraz zagospodarowania terenu wokół w formie przestrzeni ogólnodostępnej, rekreacyjno-reprezentacyjnej.

Kolejnym istotnym pakietem projektów były propozycje dotyczące rewaloryzacji rynku ukierunkowane na przywrócenie tego terenu do świadomości mieszkańców Kartuz jako terenu aktywnego życia społeczności lokalnej, przywrócenie miejsca do właściwych mu funkcji budowania i podtrzymywania aktywności obywatelskiej i elementu tożsamości lokalnej wokół którego toczy się życie miejskie. Walorem społecznym w przedsięwzięciach skupionych wokół tematu rynku miałyby być usługi społeczne zlokalizowane w obiektach gminnych znajdujących się w bezpośrednim otoczeniu rynku, przywrócenie funkcji targowo-handlowej oraz przywrócenie jakości i poprawa wizerunku miejsca poprzez wprowadzenie

zieleni i wysokiej jakości małej architektury. Działania przestrzenne miałyby odbywać się przy aktywnym udziale społeczności lokalnej metodą projektów obywatelskich i/ lub konkursów dla mieszkańców.

Przedsięwzięciem komplementarnym do tego pakietu byłyby wszelkie działania mające na celu uaktywnienie działalności Kolegiaty jako obiektu o największym potencjale historycznym i największej rozpoznawalności, jednocześnie usytuowanym w niedalekim sąsiedztwie rynku w Kartuzach.

W ramach przywracania spójności terytorialnej ciekawym pomysłem jaki wypracowano na warsztatach było utworzenie biblioteki / mediateki w budynku dworca kolejowego. Lokalizacja tego typu usługi w miejscu najintensywniejszych przepływów mieszkańców (ale także i turystów) mogłoby stanowić miejsce spotkań, wymiany myśli i doświadczeń. Adaptacja obiektu na takie funkcje wydaje się być bardzo skutecznym pomysłem na umożliwienie szerszego dostępu do kultury i wzbogacenia oferty miasta w zakresie edukacji nieformalnej.

Dyskutowanych było też szereg pomysłów związanych z rewaloryzacją przestrzeni publicznych i podnoszeniem jakości i poprawie wizerunku miasta. Tego typu działania mogłoby być realizowane jako działania uzupełniające, lub zintegrowane w przypadku wypracowania w sposobie ich realizacji aktywizacji zawodowej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Podczas spotkań przewijał się także temat organizacji transportu na terenie miasta. Wskazywano, że samochód jest najpopularniejszym środkiem transportu. Nie zmienia tego fakt, że większość celów podróży uczestników konsultacji znajduje się w obszarze 20 minut dojścia pieszo, a na terenie centrum brakuje miejsc parkingowych i dużą uciążliwość są korki. Za przyczynę tego stanu uczestnicy konsultacji uznali m.in. brak bezpiecznych ścieżek i parkingów rowerowych. Warto w ramach GPR wypracować i wdrożyć spójny system tras rowerowych (zarówno turystycznych, jak i codziennego użytku, wykorzystać potencjał węzła przesiadkowego jaki daje stacja Pomorskiej Kolei Metropolitalnej) wraz z infrastrukturą (parkingi rowerowe, stacje naprawy rowerów, wypożyczalnie, informacja turystyczna) oraz prowadzić akcję informacyjno-promocyjną na rzecz komunikacji pieszej i rowerowej. Warto wprowadzić kompleksowy system informacji miejskiej: ulic, miejsc, miejscowych atrakcji turystycznych oraz tras pieszych i rowerowych. Wdrożenie nowoczesnych i intuicyjnych

rozwiązań wizualizacji informacji zwiększy dostępność usług społecznych oraz ułatwi poruszanie się turystom.

Działania te nie tylko podniosą walory turystyczne miasta, jakość estetyczną i użytkową przestrzeni, ale przyczynią się także do poprawy stanu zdrowia mieszkańców.

Z ochroną zdrowia wiążą się także inne dwie kwestie podnoszone przez uczestników konsultacji społecznych: jakość usług medycznych świadczonych przez kartuski szpital oraz starzenie się społeczeństwa. Pod rozagę można poddać wprowadzenie do GPR przedsięwzięcia z zakresu opieki zdrowotnej, którego celem byłaby odpowiednia profilaktyka zapobiegająca chorobom cywilizacyjnym oraz opieka medyczna dla seniorów.

W trakcie konsultacji społecznych wskazywano na wiele wydarzeń i miejsc atrakcyjnych i ważnych dla Kartuz, o których jednak brakuje powszechnie dostępnych informacji. Rysuje się wyraźna potrzeba utworzenia jednej, wspólnej platformy informacyjnej, gdzie dostępne byłyby ogłoszenie, informacje o aktualnych i cyklicznych wydarzeniach kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, warsztatach i konsultacjach społecznych.

Konsultacje społeczne wskazały, że w Kartuzach nie są potrzebne wielkie, spektakularne inwestycje, a wykorzystanie lokalnego potencjału - miejsc, wydarzeń, ludzi już obecnych w mieście. Proponowaną metodą pracy jest tzw. "szlifowanie diamentów" - pełniejsze wykorzystanie, zbudowanie bogatszej, komplementarnej oferty wokół tego, co w mieście już jest. Przykładem może być Dwór Kaszubski jako centrum aktywności społeczno-zawodowej, Dworzec PKP jako mediateka, Rynek jako całoroczna przestrzeń integracji społecznej.

Wszystkie projekty powinny łączyć się poprzez wspólną płaszczyznę dialogu obywatelskiego i partycypacji społecznej. Konsultacje społeczne wskazały na istnienie w Kartuzach silnych więzi rodzinnych oraz rosnącego potencjału organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, a także miejsc i instytucji, które integrują mieszkańców. Brakuje jednak stałych, powszechnie znanych i akceptowanych metod współpracy pomiędzy poszczególnymi grupami interesariuszy. Wypracować należy więc model angażowania się mieszkańców w proces partycypacji poprzez działania na rzecz oraz na terenie przestrzeni publicznych. Takim rozwiązaniem mogą być omawiane w trakcie warsztatów partnerstwa społeczne, model oddolnego, partycypacyjnego planowania przestrzeni i usług społecznych oraz działanie domu sąsiedzkiego jako miejsca dla wspólnych działań i wymiany pomysłów.

Przeprowadzone konsultacje społeczne wskazują, że takim centrum społecznym może stać się mediateka w budynku Dworca PKP lub Dwór Kaszubski z planowanymi tam funkcjami. Warto także rozważyć powołanie Komitetu Rewitalizacji z silną reprezentacją strony społecznej jako łącznika i czynnika aktywizującego działania wszystkich grup interesariuszy na rzecz rewitalizacji Kartuz.

Przeprowadzone konsultacje społeczne wskazują na szeroki katalog lokalnych zasobów oraz potencjał do przełożenia ich na przedsięwzięcia budujące zręby GPR, które pozwolą w sposób kompleksowy i przy zaangażowaniu zróżnicowanych grup interesariuszy rozwiązać problemy zdiagnozowane w trakcie delimitacji obszaru zdegradowanego oraz podczas konsultacji społecznych.

Aneks. Wyniki prac warsztatowych

Tab. 6 Kartuzy za 20 lat

		CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
Ja za 20 lat - w Kartuzach, poza Kartuzami?	minusy	usługi medyczne będę na emeryturze, a tu jest upadająca służba zdrowia mieszkanie blisko metropolii obecnie mieszkam poza Kartuzami i również za 20 lat będę kierować się ku większej aglomeracji mieszkanie blisko przyrody Nie będę mieszkał w Kartuzach, jednak w bliskiej okolicy. Za 20 lat chcę mieszkać bliżej przyrody. Chcę mieć widok na jezioro	brak miejsc pracy / zmiana miejsca pracy x4 brak pracy, ale chciałbym zostać brak miejsc pracy dla ludzi wykształconych zmiana miejsca zamieszkania ze względu na zmianę miejsca pracy plany zawodowe związane ze zmianą miejsca zamieszkania już obecnie mieszkam w innej miejscowości / wkrótce się przeprowadzam mieszkam w Żukowie nie będę mieszkał w Kartuzach, gdyż się wyprowadzam do innej gminy zmiana miejsca zamieszkania brak perspektyw x 2 brak perspektyw dla młodych nie ma perspektyw inne ważnie jest to, żeby mieszkać blisko rodziny, znajomych świetlice, miejsca spotkań seniorów (brak) brak bazy lokalowej brak ścieżek rowerowych zbyt duża odległość od Trójmiasta mentalność lokalna nie wierzę w ludzi bez uzasadnienia

	plusy	przywiązanie, sentyment, rodzina x 5 Zostają, przywiązanie do stron, w których zamieszkuje cała moja rodzina Będę mieszkać, bo kocham to miasto i tu czuję się dobrze. To jest moja mała ojczyzna - rodzina Będę na emeryturze. Trochę z sentymentu, przyzwyczajenia Zostają, bo mieszkam tu od urodzenia i przywykłam do miasta, ludzi Tak, lubię to miasto, jestem przyzwyczajona, mam tu najbliższych, sentyment, dobra lokalizacja x 3 Wystarczająco daleko od zgiełku wielkiego miasta na co dzień. Wystarczająco blisko, by korzystać z oferty Gdańska wszędzie blisko Tak, bo jest wszędzie blisko do usług aktywne spędzanie czasu x 2 możliwości spędzania aktywnie czasu Tak, chcę mieszkać w Kartuzach, ponieważ w Kartuzach można aktywnie wypoczywać atrakcyjne miasto Kartuzy - tak, jeśli będą atrakcyjne dla mieszkańców przyroda Tak, chcę mieszkać w Kartuzach, ponieważ w Kartuzach można korzystać z zasobów przyrodniczych tak - bez uzasadnienia x3	przywiązanie, sentyment, rodzina x 2 dom, rodzina, przyzwyczajenie tu się urodziłem i jest mi dobrze dobra lokalizacja x2 dobra komunikacja z Trójmiastem (PKM) szybki dostęp do sklepów, urzędów łatwy kontakt z ludźmi, władzami tak - bez uzasadnienia przyroda dużo zieleni i czyste powietrze (parki, jeziora),
Ja za 20 lat - Kartuzy to będzie dla mnie dobre miasto	minusy	atrakcyjne, tzn. spokojne, ułożone niezapewniające stabilności zawodowej	dobrze miasto - czy będę miała pracę, czy moje dzieci będą ją miały, pomoc w realizowaniu planów zawodowych oraz pasji zależy jak się rozwinie miasto zależy czy będzie praca, transport publiczny Moje życie zmieni się ze względu na pogorszenie stanu zdrowia, a co za tym idzie brak dostępu do specjalistów. Będę miała dużo więcej wolnego czasu i będę się nudzić ze względu na brak oferty spędzania czasu.

	plusy	Miasto dla seniorów x2 na pewno znajdę to swoich znajomych i to w moim wieku, zdrowe dla ludzi - emerytów Mam nadzieję, że tak - "miasto przyjazne seniorom" Miasto obywatelskie Kartuzy będą miastem, w którym ludzie będą mogli realizować projekty na rzecz społeczeństwa tak, gdy rozwinie się sieć usług społecznych usługi x2 tak, będzie dobre, zapewni dostęp do usług zapodających wszystkie potrzeby To będzie miasto dla mnie, ale tylko jako miejsce do robienia zakupów, kawiarni. Być może nadal będzie to miejsce mojej pracy inne otoczenie jezior, piękne krajobrazy, miejsce, gdzie będzie można spotkać się z przyjaciółmi, możliwość udania się do Gdańska Kartuzy będą dobrym miastem Zależy to od tego, co się zadzieje, najlepszy moment, żeby coś wypracować, polepszyć będzie dobre, gdyż będzie spokojny w porównaniu z metropolią	Miasto dla seniorów nowa siedziba uniwersytetu III wieku, świetlice, Miasto obywatelskie rady dzielnic, dostępni radni, , komunikacja bez korków Ukończenie budowanej obwodnicy uchroni mieszkańców przed hałasem, wypadkami, spaliniami. Dobrze skomunikowane, transport miejski inne czyste jeziora, promenada dookoła jeziora i zieleni, Powiększenie terenów zielonych i rekreacyjnych poprawi komfort. Ukończenie programu oczyszczania jezior. Będę dobrze prosperującym przedsiębiorcą Dobre miasto? Oby. Zrewitalizowana Starówka. tak - jest pięknie i spokojnie praca w turystyce turystyka
Czy to będzie dobra inwestycja?	minusy		Też chciałbym wiedzieć

	plusy	Koszty życia x 3 Koszt życia jest znacznie niższy niż w Trójmieście Też wydatki na rachunki, opłaty będą niskie Tak. Niższe ceny opłat niż w większych miastach. Niższe ceny produktów żywnościowych i innych Rozwój usług x 3 oferta kulturalna i gastronomiczna Będzie dobra inwestycja, gdy rozwiną się usługi wypoczynkowe, zdrowotne, kulturalne Zależy to co się zadzieje, dobra oferta dla emerytów, rozwój usług społecznych Czyste i aktywne miasto x4 czyste jeziora, piękny rynek, jeziora będą czyste i Kartuzy będą kurortem Jest dobra inwestycji, spędzanie czasu wolnego Tak, jeśli będę mógł mieszkać w zielonym, czystym i aktywnym mieście Inne Zdecydowanie tak, wypoczynek, baza wypadowa w inne rejony Przy systematycznym rozwoju transportu zbiorowego (dostęp do trójmiasta) Tak, jeśli będzie to miasto obywatelskie Inwestuję tu i w to miasto - w swoje miejsce na Ziemi Mam nadzieję, że tak Dobra inwestycja Tak, może to być dobra inwestycja, ale finansowa	Jakość życia x 3 To będzie dobra inwestycja. Rozwój pasji, zainteresowań. Tak, ponieważ miasto będzie się rozwijać, co może przyczynić się do mojego lepszego życia. Kartuzy to dobra inwestycja ze względu na to, iż zna się środowisko i trendy, łatwiej się rozwijać Rozwój miasta x2 Rozwój miasta w oparciu o metropolię Rozwój miasta, więcej imprez dla mieszkańców Inne Kartuzy mogę potraktować jako wyjazd na weekend (dom poza metropolią) W Małych miastach jest spokojniej Przyjaciele, rodzina, piękny krajobraz Tak, tu prowadzę firmę.
Co za 20 lat będzie mnie cieszyć, budzić	minusy		Nie wiem

	plusy Mam tu dużo znajomych, z którymi będę mogła spędzać czas Będę mieć blisko rodzinę, małe bezpieczne miasto Rodzina, wolny czas, ładna przestrzeń miejska, cisza, spokój Moja rodzina, więcej czasu wolnego na swoje zainteresowania, dużo zieleni, spokój i cisza Gdy wokół mnie będzie cisza, będę miał dużo wolnego czasu i chciałbym go atrakcyjnie spędzać Będę się cieszył, jeżeli miasto się rozwinie i stanie się ośrodkiem (silnym) turystyki Elementem, który cieszy, będzie wiele miejsc pozwalających na zagospodarowanie wolnego czasu Klimat miasta, kolegiata, rynek Czyste jeziora, tętniący życiem rynek (nie w sensie hałasu, ale inicjatyw) Będę mieć czyste jeziora i rozwinie się turystyka wodna Spokojne miasto, zieleń, lasy Opieka przedszkolna, żłobki, miejsca dla starszych	Rodzina, przyjaciele x 3 Bliskość rodziny i znajomych. Życie wśród rodziny, znajomych. Rodzina, przyjaciele, Sukces osobisty x 2 Szczęście swojej rodziny. Osiągnięty sukces zawodowy oraz prywatny (rodzina) Za 20 lat cieszyć mnie będzie ustabilizowane życie Spokój x 2 Spokojne życie, bez nadmiernego pośpiechu Spokój Piękne otoczenie x2 inne Jeżeli będzie rekreacyjnie przydatnym. Rower, pływanie oraz spędzanie czasu wolnego Komunikacja - 20 min w Gdańsku Perspektywa czystych jezior - co za tym idzie zwiększanie atrakcyjności Kartuz. Widok zmieniającego miasta (mam nadzieję, że na lepsze)
--	---	--

Jeżeli w Kartuzach zostanie, to czego się obawiam?	minusy	Miasto seniorów x5 miasto staruszków Obawiam się, że będzie to miasto emerytów, że nie będzie się miał kto mną opiekować Mam obawę, że Kartuzy staną się miastem emerytów. Będzie to miało wpływ na osobiste korzyści finansowe. Miasto ze starzejącym się społeczeństwem. Że zabraknie młodych i będzie to miasto emerytów Usługi medyczne x3 służba zdrowia na niskim poziomie Brak odpowiedniej opieki medycznej słabej służby zdrowia brak perspektyw rozwoju Za 20 lat - przy obecnej ofercie to nie miasto dla mnie (małe perspektywy rozwoju) Nuda - mała oferta kulturalna nuda Obawiam się dalszej degradacji przestrzeni, martwego centrum, sypialnia Trójmiasta brak możliwości rozwoju inne stabilność zawodowa	Miasto seniorów obawy dotyczące starości i jakości życia brak miejsc pracy Brak nowych miejsc pracy, Brak miejsc pracy komunikacja słaby dojazd do innych miejscowości uciążliwości komunikacyjne inne brak dużych inwestycji, typu amfiteatr na koncerty, szerzenie promocji realiom ludzi
	plusy	Usługi medyczne służba zdrowia lepszy dostęp do usług medycznych i zdrowotnych usługi medyczne i zdrowotne - lepszy dostęp demografia młodzi staruszkowie Aspekt demograficzny. Czy młodzi ludzie będą chcieli tu pozostać czy wybiorą Trójmiasto Ucieczka ludzi młodych z powodu braku perspektyw inne nie da się oczyścić jezior nadmiar turystów (zgiełk)	Usługi medyczne ograniczony dostęp do specjalistów demografia starość, wyludnienie brak pracy x2 inne Martwi mnie degradacja jezior mało dostępne, źle skomunikowane Obawiam się, że miasto stanie w miejscu Ograniczony dostęp kultury (kino, teatr) brak mieszkań nie widzę powodów do obaw

Jeżeli będziesz mieszkać w Kartuzach za 20 lat, to jakie nawyki, zwyczaje, zainteresowania chcesz kontynuować? Co chcesz zacząć?	minusy	Mało prawdopodobne jest, aby zdecydował się zostać w Kartuzach	spokój, prywatność
	plusy	Aktywne spędzanie czasu x 6 Korzystać z szeroko dostępnych obiektów rekreacyjnych, czystych jezior Żeby była forma spędzania wolnego czasu dla osób 60+ W sposób aktywny korzystać z emerytury Spacery, pływanie, piękny park i spędzanie czasu Obcowanie z przyrodą, korzystanie z zasobów natury, kontakty z ludźmi i kulturą Jazdę na rowerze, rozwój kultury Działalność na rzecz innych x 4 Pokazywać zwyczaje i tradycje zakonu i mnichów Wspierać tradycję, kulturę i język Chcę rozwijać aktywność fizyczną Chcemy kultywować wzajemne wsparcie i współpracę międzysąsiedzką Samorozwój, kształcenie x3 kształcenie III wieku Kształcenie ustawiczne, Kształcenie na uniwersytecie III wieku, usługi społeczne dla seniorów Usługi dla seniorów szereg usług specjalnych dla seniorów	Aktywne spędzanie czasu x 4 Spotkania z przyjaciółmi, spacer wypoczynek już nad oczyszczonymi jeziorami Sport, rekreacja, taniec i śpiew w zespole Działalność na rzecz innych x 3 w organizacjach pozarządowych TMK, ZKP, Zarządzanie pasją sportową młodych ludzi Koła zainteresowań dla dzieci i młodzieży, Samorozwój, kształcenie Chcę się rozwijać, dokszałcać, realizować swoje pasje, wyremontować zabytkową kamienicę inne rozwój społeczny i przedsiębiorczy Kino w Domu Kultury konieczny rozwój infrastruktury Kartuzy będą częścią metropolii

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

Tab. 7 Skojarzeni z miastem Kartuzy

Gdy mówię Kartuzy, myślę ...	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
miejsce, w którym mieszkam x2 moje miasto o spokojnym mieście miasto wśród jezior blisko przyrody moje rodzinne miasto kolegiata x3 kolegiata - kartuzi dom x3 dom, dzieci, praca praca x2 stolica Kaszub x2 kulturalne pustkowia, spokojna przystań	moje miasto moje miasto, gdzie mieszkam, pracuję, wypoczywam jest pięknym miastem Kaszuby - język, muzyka, taniec że to moje rodzinne miasto o rodzinie miasto mające piękne lasy i jeziora o "rajtuzach", małej miejscowości, w której mieszkam stolica Kaszub x 4 Kaszuby
Gdy opowiadam o Kartuzach, mówię ...	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
rozwój miasta, o kolejnych przedsięwzięciach	miasto stworzone przez Boga

wpływających na rozwój stolica Kaszub nuda kolegiata, promenada stolica regionu - miejsce, w którym mieszkam kolegiata, kaszubszczyzna, gościnni mieszkańcy piękne położenie, jeziora, lasy, spokój śródleśna polana, stolica Kaszub miasto blisko Trójmiasta kolegiata, Muzeum Kaszubskie zabytki, kolegiata perła Kaszub - kolegiata piękna kolegiata miejsce do rekreacji i wycieczek za miasto pracuję tam fajne miejsce na kawę, lody, ciasto kolegiata, Muzeum, piękne jeziora, które są bardzo zanieczyszczone, promenada idealna baza wypadowa, zarówno w kierunku Trójmiasta, Kościerzyny, jak i okolicznych miejscowości turystycznych miasto z niewykorzystanym potencjałem, miasto o cudownej lokalizacji, ludzie, którzy boją się zmian	stolica Kaszub, zabytki, folklor jest ładne, ale dużo jeszcze do zrobienia, żeby było piękniejsze nasze miasto o regionie pod względem turystyki, o zespole Kaszuby - zwyczaje i tradycje że chciałbym, aby miasto było piękne i tętniło życiem, kulturą, rozrywką, żeby chciało się tu być zawsze że są piękne miasto otoczone lasami, mamy piękny kościół z dachem w kształcie trumny o ogromnym potencjale miast, stolicy Kaszub, przyrodzie, historii w sąsiedztwie Trójmiasta, po czym o brudnych jeziorach i rynku, po którym hula wiatr dobra baza wypadowa miasto otoczone lasami wspaniałe miejsce do życia i odpoczynku moje ukochane miasto ich pięknym otoczeniu
---	---

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

Tab. 8 Kartuzy oczami innych

MIESZKANIEC ŚRÓDMIEŚCIA KARTUZ	
<i>Wyobraź sobie, że mieszkasz w Śródmieściu Kartuz w trzypokojowym mieszkaniu. Tutaj się wychowałeś/aś, chodziłeś/aś do szkoły. Niedaleko mieszka Twoja najbliższa rodzina. Pracujesz również w swoim mieście.</i>	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
W wolnym czasie lubisz Aktywność fizyczną Jeździć konno, pracować w ogródku Pójść do parku Być aktywnym, uprawiać sporty, spędzać czas z dziećmi	W wolnym czasie lubisz łono natury przebywać na świeżym powietrzu spacerować tańczyć, spędzać czas z ludźmi z zespołu "Kaszuby" aktywność fizyczną, sport, spacer z dziećmi, rower sport i rekreacja
Co lubię robić w Kartuzach, szczególnie w śródmieściu? Jak ja i moja rodzina spędzamy wolny czas w mieście? idziemy na lody, korzystamy z boisk sportowych i miejsc umożliwiających aktywność fizyczną wychodzimy na spacer (Gaj Świętopełka), wyjście na lody, robimy zakupy spożywcze oprócz korzystania z zieleni parkowej w śródmieściu, robimy zakupy w zaprzyjaźnionych sklepach. mamy blisko do kościoła i dworca (PKM, PKP) wobec czego poruszamy się nimi lub pieszo spacerować, jeździć na rowerze, robę zakupy spożywcze - targowisko	Co lubię robić w Kartuzach, szczególnie w śródmieściu? Jak ja i moja rodzina spędzamy wolny czas w mieście? na rynku usiąść na kawie i lodach i w parku MBKKP wypić zimne piwo spacer promenadą, Park Solidarności, lody na deptaku spacer, lody Park Solidarności - aktywnie - rolki, rowery, idziemy na lody. Spotykamy się z ludźmi (znajomymi) z zespołu - śpiewamy Spacerujemy, jeżdżę na rowerze Sport i rekreacja, spotykam się z przyjaciółmi
Co podoba mi się w Kartuzach najbardziej i nie chciałbym, aby kiedykolwiek się zmieniło? miasto, gdzie wszędzie blisko otoczenie przyrodnicze Kartuz, tereny zielone jeziora - muszą się zmienić! Kolegiata - przyciąga turystów, lasy wokół miasta - ewenement na skalę	Co podoba mi się w Kartuzach najbardziej i nie chciałbym, aby kiedykolwiek się zmieniło? miasto, gdzie wszędzie blisko bliskość sklepów, usług spokój, brak zgiełku, lokalizacja Dni Kultury Kaszubskiej - festyny, jarmarki

Europy - nigdy nie będą większe małomiasteczkowość, ponieważ albo wszystkich znam, albo mnie znają i zachowujemy się wobec siebie z ostrożnością (???), wszędzie jest blisko, rowerem lub pieszo jeziora - czyste, lasy, historyczna zabudowa, kultura kaszubska	Jeziora, natura, lasy, krajobraz, ??? zabudowa, kultura kaszubska, zakupy spożywcze (zdrowa ekologiczna żywność), lokalność, sąsiedzkość Tradycja i kultura - przywiązanie do regionalizmu
Czego nie mogę robić w Kartuzach i robię to poza miastem - jak często? kąpać się w jeziorach - pływam poza miastem nie mogę pójść do kina - dwa razy w miesiącu Jeżdżę konno, uprawiam ogródek, robię zakupy - od 1 raz w tygodniu do codziennie Zakupy w sklepach markowych, kino, teatr, wypoczynek zorganizowany typu w kurortach Teatr, kino, jazda konna, bezpieczna jazda na rowerze również z dziećmi, zakupy (nie chodzi o zakupy spożywcze)	Czego nie mogę robić w Kartuzach i robię to poza miastem - jak często? kąpać się w jeziorach - pływam poza miastem kino, aquapark, kąpać się w jeziorach kino, galerie handlowe, park wodny korzystać z kina, zażywać kąpeli (całe lato), wypożyczalnia sprzętu wodnego, jeździć na rowerze dłuższymi odcinkami (brak ścieżek rowerowych) kino, teatr, zakupy, imprezy kulturalne, korzystanie z kąpielisk, innych wielkomiejskich chodzę do kina, chodzę na plażę
Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach (z jakiego rodzaju usług chciałbym skorzystać, jakie aktywności podejmować)? korzystać z teatru, sceny muzycznej Korzystać z jezior, promenad wokół jezior, podwórko kulturalne (kursy, szkolenia, zajęcia artystyczne, itp.), jeżdżenie rowerem - w jednym ciągu Kino, teatr, kino letnie, koncerty w muszlach koncertowych na świeżym powietrzu, wypoczynek na świeżym powietrzu, itp. miejsca sportów towarzyskich ogólnodostępne Pływać w jeziorach, opalać się, korzystać ze ścieżek rowerowych, usług wielkomiejskich	Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach (z jakiego rodzaju usług chciałbym skorzystać, jakie aktywności podejmować)? korzystać z teatru, sceny muzycznej więcej miejsc sportowo-rekreacyjnych, ścieżki rowerowe w mieście, więcej miejsc integrujących mieszkańców park wodny, atrakcje dla dzieci ścieżki rowerowe, miejsca piknikowe kąpielisko miejskie, kąpać, opalać się, przyjazne przestrzenie dla matek z dziećmi, estetyka miasta jeździć konno
MIESZKANIEC OKOLIC KARTUZ <i>Wyobraź sobie, że mieszkasz 7 km od Kartuz. Dziesięć lat temu kupiłeś/aś tam działkę, wybudowałeś/aś dom w którym mieszkasz z kilkusobową rodziną. Na co dzień dojeżdżasz do pracy do Trójmiasta. Do Kartuz zwykle wybierasz się w sprawach</i>	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
do Kartuz zwykle wybierasz się w sprawach	do Kartuz zwykle wybierasz się w sprawach
szkoły, urzędy, lekarze, opieka medyczna	szkoły, urzędy, lekarze, opieka medyczna
co robię w Kartuzach, po co tu przyjeżdżam? Zakupy spożywcze, usługi, sprawy w urzędzie Na zakupy bieżące, załatwić sprawy w UM Codziennie zakupy spożywcze, usługi, sprawy w urzędach itp. Zakupy, usługi, sprawy załatwić w urzędzie Załatwiam sprawy administracyjne	co robię w Kartuzach, po co tu przyjeżdżam? sprawy urzędowe, starostwo, ZUS, US, rodzina do lekarza (przychodnia, szpital), kościół (parafia), szkoła dla dzieci, biblioteka, sklepy (spożywcze, odzieżowe), zajęcia dodatkowe dla dzieci, sprawy urzędowe sprawy, które muszę załatwić w urzędach
Co podoba mi się w Kartuzach i co uważam za jego duży potencjał? Dobre punkty gastronomiczne Kolegiata, restauracja Kolegiata, rodzinny obiad (punkty gastronomiczne), położenie, urok jezior i lasów Kolegiata, rodzinny obiad, lody, punkty gastronomiczne, urok położenia Kolegiata, położenie	Co podoba mi się w Kartuzach i co uważam za jego duży potencjał? Architektura, zabytki, rynek Bardzo podobają mi się lasy dookoła Kartuz i możliwość spacerowania w nich, jeżdżenia nad morze. Podoba mi się również oferta edukacyjna (szkoły) oraz oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci. Podoba mi się Promenada, Gaj Świętopetka oraz ławka Asesora Podoba mi się położenie, potencjał przyrodniczy,

	ciekawostki przyrodnicze, kolegiata, miejsca historyczne miasta
Czego nie mogę zrobić w Kartuzach i robię w innym mieście – jak często? Rozrywka kulturalna Do kina, na zakupy Kino, teatr, zakupy (inne) Teatr, kino Kino, zakupy	Czego nie mogę zrobić w Kartuzach i robię w innym mieście – jak często? Zakupy, trasy rodzinne - w zależności od kasy Kino -2,3 w miesiącu; spacer nad morzem 2,3 w miesiącu; ciekawe muzea - 1 w miesiącu; brakuje oferty spędzania czasu dla dzieci w weekendy (razem z rodziną, aktywne spędzanie czasu co weekend) Kupić biletu miejscowego płacąc kartą, nie mogę iść do kina, na basen z rodziną, na lodowisko, brakuje tras rodzinnych, miejsc edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach? (np. z jakiego rodzaju usług chciałbym korzystać? Jakie aktywności podejmować?) Wycieczki rowerowe, targowisko z regionalnymi wyrobami, produktami, baza sprzętu wodnego, marina, atrakcje związane z jeziorami Kino, plaża, kort tenisowy Kino, plażować, pchli targ, marina (rekreacja) Plażowanie, ścieżki rowerowe w jednym ciągu, rekreacja Rekreacja	Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach? (np. z jakiego rodzaju usług chciałbym korzystać? Jakie aktywności podejmować?) Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych i sportowych Chciałabym spędzać czas z dziećmi w wolnym czasie w sposób rozwijający i ciekawy (oferta); chciałabym robić zakupy w sklepach sieciowych odzieżowych (c&a, reserved, itp); chciałabym, aby rozwinięta została turystyka (tj. zwiedzanie z przewodnikiem) - budowanie potencjału na podstawie historii miasta Aktywności rekreacyjno-sportowe, spacerować i cieszyć się estetyką przestrzenną miasta, nie mogę wykąpać się w jeziorze, Rossmana (!)
MIESZKANIEC KARTUZ Wyobraź sobie, że mieszkasz w Kartuzach – dziesięć minut piechotą od Śródmieścia w małym domku. Wychowałeś/aś się w Kartuzach, studiowałeś/aś w Trójmieście. Po studiach przez dwa lata mieszkałeś/aś i pracowałeś/aś na emigracji w Irlandii. Wróciłeś/aś zmęczony/a wyjazdami tęskniąc za rodziną. Właśnie znalazłeś/aś pracę w firmie pod Kartuzami.	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
Czasami myślisz o wyprowadzce z Kartuz, ale bardzo lubisz to miasto i ciągle do niego wracasz	Czasami myślisz o wyprowadzce z Kartuz, ale bardzo lubisz to miasto i ciągle do niego wracasz
Co lubię robić w Kartuzach (szczególnie w Śródmieściu)? Jak spędzam czas wolny z przyjaciółmi w mieście? Pub "Pod orłem" lub "Tabaka". Te lokale często urozmaicają swoją ofertę poprzez koncerty. Spacer z dzieckiem - rodziną - do parków, plac zabaw czy też na lody lub pizzę. Klub "Smerf" Chodzę na lody, do kawiarni, restauracji Puby, promenada, kawiarnie, zakupy w Biedronce Spaceruję na Promenadzie, idę z dziećmi na lody na deptak, z przyjaciółmi - kawiarnia "Peretka", ogródek działkowy	Co lubię robić w Kartuzach (szczególnie w Śródmieściu)? Jak spędzam czas wolny z przyjaciółmi w mieście? Idę ze znajomymi na drinka do restauracji Spacer wokół jeziora; w śródmieściu można iść na lody na deptak, myślę, że ludzie woleliby spędzać po południu czas przy jeziorach, a nie w centrum Spacer w centrum + kawiarenki; spacer po parku przy kolegiacie i gaju; koncerty w kawiarenkach W kawiarni na kawie lub lodach po zrobionych zakupach, na wystawie malarstwa lub rzeźby w Galerii Refektarz
Co podoba mi się w Kartuzach najbardziej i z czego mogę być dumny? Po wielu latach powstał w Kartuzach klub fitness z	Co podoba mi się w Kartuzach najbardziej i z czego mogę być dumny? Z faktu, że uruchomiono kolej metropolitalną, jest

prawdziwego zdarzenia Kolegiata, promenada Kolegiata Że mogę wszędzie dojść na piechotę	kolegiata Lasy, jeziora, kościół klasztorny Kolegiata + park Jana Pawła II, Muzeum Kaszubskie; Kłasztorna - kamienice, koncerty organowe, wystawy w Refektarzu Kolegiata kartuska, Muzeum Kaszubskie
Czego nie mogę zrobić w Kartuzach i robię to poza miastem – jak często? Korzystać z jezior, ścieżek rowerowych Kino raz w miesiącu, jeździć rowerem kilka razy w tygodniu, rekreacja Kino, teatr Rozrywka (kino, teatr), aktywność (kajaki, jazda na rowerze) Chodzić do kina, do teatru, jeździć nad jezioro	Czego nie mogę zrobić w Kartuzach i robię to poza miastem – jak często? Korzystam ze sprzętu wodnego - całe lato Kąpiel w jeziorze (w Kartuzach brudna woda); jazda na rowerze (brak ścieżek rowerowych); bieganie (brak takich miejsc, przydałyby się trasy na 2/5/10 km, np. wokół jezior); zakupy ubraniowe (w Trójmieście jest większy wybór Przystań i korzystanie ze sportów wodnych i plaży (Brodnica, Grzybno, Ostrzyce). kino i teatr w Trójmieście Nie mogę pójść do teatru lub kina, na plażę - wyjeżdżam do Trójmiasta - 1 lub 2 razy w miesiącu
Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach? (np. z jakiego rodzaju usług chciałbym korzystać? jakie aktywności podejmować?) Odwiedzać częściej Centrum Kultury - jednak oferta jest uboga. Powinno być więcej koncertów, kabaretów. Może jakieś spotkanie - zarówno dla młodzieży, dorosłych, jak i dzieci. Nad jeziorem - niestety są one zbyt skażone. Powoduje to, że w okolicy jezior brak jakiegokolwiek jeziora. Basen - rekreacja jacuzzi, sauny. Rekreacja Aktywność (joga, aerobik w parku), warsztaty i spotkania (np. wycieczki przyrodnicze, ptakoliceńskie, zajęcia przyrodnicze) Zakupy w "dobrych" sklepach	Co chciałbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach? (np. z jakiego rodzaju usług chciałbym korzystać? jakie aktywności podejmować?) Brakuje mi ścieżki rowerowej łączącej wszystkie jeziora z pętlą w lesie Poza Kartuzami chodzę do kina, ale w Kartuzach nie ma sensu go robić, jest dość blisko Trójmiasta; rower, bieganie Kino, teatr, filharmonia
TURYSTA <i>Wyobraź sobie, że jesteś mieszkańcem/nką Trójmiasta. Rzadko przyjeżdżasz do Kartuz. Czasami sprowadzają Cię tu sprawy związane z pracą. Czasami zajeżdżasz do Kartuz, gdy latem wypoczywasz w okolicy nad jeziorem. Nie znasz dobrze miasta. Jedyne co właściwie wiesz, to że jesteś na Kaszubach.</i>	
CZ. I 16:00-18:00	CZ. II 18:00-20:00
Z chęcią dowiedział/a byś się czegoś więcej o tym mieście	
Co mogę robić w Kartuzach, jakie ciekawe miejsca tutaj znajdę? Jak mogę spędzić czas wolny? Kolegiata - letnie koncerty organowe, udział w Dniach Kultury Kaszubskiej, imprezach plenerowych organizowanych przez NCK lub inne podmioty, spacer promenadą Wziąć udział w imprezach okazjonalnych, wypić kawę lub zjeść posiłek na rynku Zwiedzanie kolegiaty, imprezy regionalne Kolegiata, Muzeum Kaszubskie, Promenada, Ławka Asesora	
Co przykuje moją uwagę i co może mi się spodobać w Kartuzach (w szczególności w Śródmieściu)? Spokój, czystość, krajobraz	

Krajobraz - lasy i jeziora Lokalizacja - jeziora (oglądanie), w śródmieściu - nic! daleko do atrakcji, cisza, spokój, spowolniony czas Pizzerie, cukiernie, spokój, Dni Kultury Kaszubskiej, Galeria Refektarz	
Czego z pewnością tutaj nie będę mógł znaleźć i będę musiał szukać gdzie indziej? Sklepy sieciowe, np. odzieżowe, obuwnicze, plaża Miejsc sportowo-rekreacyjnych z placami zabaw w centrum miasta, parku rozrywki, aqua parku Atrakcje dla dzieci i oglądanie galerii Zakupy, kino	
Co mógłbym robić w Kartuzach, co robię dzisiaj w innych miejscach? (np. z jakiego rodzaju usług chciałbym korzystać? jakie aktywności podejmować?) Seanse kinowe, koncerty na wolnym powietrzu Korzystać ze ścieżek rowerowych, zażywać kąpieli w jeziorach, pójść do kina, teatru, zagrać w tenisa ziemnego, siłowni napowietrznej w centrum miasta Park wodny, korty tenisowe, kino, wycieczki rowerowe Kino, aquapark	

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

Tab. 9. Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne –ZAGOSPODAROWANIE RYNKU I TARGOWISKO								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Integracja mieszkańców we wspólnej przestrzeni Dostępność świeżej żywności Przestrzeń dla ekonomii społecznej	Rozwój handlu Zapewnienie nowych miejsc pracy	Wzrost estetyki	Usunąć skrzynie z kwiatami (wysuszonymi) Stworzenie placu targowego Zlikwidować ruch wokół ronda Ławki z oparciami Przebudować parking dla rowerów przy dworcu Gryf "Mini przechowalnia" dla dzieci	Rynek / targowisko	Urząd Miejski	Mieszkańcy zaopatrują się w zdrową żywność Mieszkańcy chętnie będą siedzieć na ryнку	EFS EFRR Środki własne (UM, przedsiębiorcy)	Ożywienie tego rejonu Stworzenie klimatu miejsca
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – RYNEK - UTRZYMANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ								

CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Zachęcanie do udziału w życiu kulturalnym Integracja społeczna	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców Tworzenie warunków rozwoju ekonomii społecznej	Podniesienie standardów infrastruktury społecznej i technicznej						
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – RYNEK JAKO MIEJSCE WYPOCZYNKU I REKREACJI								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Zagospodarowanie czasu	Zwiększenie przedsiębiorczo	Zazielenienie	Wieczory muzyczne Muzyka na żywo	Rynek (centrum)	Urząd Gminy Organizacje	Ożywienie, pobudzenie	Dotacje unijne i/lub	Ożywienie, przyciągnięc

wolnego	ści oraz oferty dla mieszkańców		(cicha) z wykorzystaniem lokalnego potencjału (np. absolwenci i uczniowie szkoły muzycznej + Centrum Kultury) Rękodzieło i kultywowanie tradycji regionu (+ drobny handel)		pozarządowe Parafia Starostwo Lokalna społeczność Wspólnoty mieszkaniowe	życia mieszkańców i turystów Zwiększenie oferty kulturalnej, gastronomicznej	państwowe Środki ministerialne Gminne na promocję	ie turystów Spotkania rodzinne i z przyjaciółmi
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – ZAGOSPODAROWANIE RYNKU W KARTUZACH								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Zachęcenie do udziału w życiu społecznym i	Wspierania lokalnych przedsiębiorców w	Podniesienie poziomu infrastruktury Podniesienie	Wyłączenie ruchu na całej płycie Scena Fontanna	Rynek Deptak Ul. Dworcowa	Gmina Kartuzy Restauratorzy Przedsiębiorcy Właściciele	Ożywienie śródmieścia Integracja mieszkańców	Budżet gminy Starosta kartuski	Wyprowadzić ruch z części rynku Uzyskać

kulturalnym Integracja społeczna Wspieranie inicjatyw społecznych	Tworzenie miejsc pracy (stragany) Podnoszenie poziomu przedsiębiorczo ści	jakości i funkcjonalność i przestrzeni publicznej	Sezonowa stragany Miejsca wypoczynku Urządzona zieleń Sprzątanie przestrzeni publicznej (rozbiórka ogrodzeń, kiosków, straganów, usunięcie drzew i krzewów w złej kondycji)		nieruchomości i wspólnoty Starosta kartuski	Ściągnięcie turystów i zatrzymanie ich na dłużej Antynuda Wizytówka miasta Miejsce spotkań	Zewnętrzne źródła finansowania	pozwolenie na budowę rynku + projekt Aprobata restaurator ów, proboszcza Pogodzić interesy (projekt konsultowa no)
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – Tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego (Kartuzy Wiecznie Młode)								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze ?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Integracja			Siłownie plenerowe dla osób 15+ (zestaw	Parking				

społeczna Zachęcenie do udziału w życiu kulturalnym Podniesienie standardu infrastruktury sportowej, technicznej i kulturalnej			drążków) Skate park, parkur Plac zabaw dla psów Wielofunkcyjne boiska i miejsca rekreacji Stadion lekkoatletyczny Zagospodarowanie jezior Kino	Jeziorna/Zamkowa Otoczenie jezior Stadion Park Solidarności				
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – UTWORZENIE RODZINNEGO CENTRUM REKREACYJNO-SPORTOWEGO PRZY SP 1 W KARTUZACH								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Przeciwdziałanie przestępczości Zachęcanie do udziału w	Tworzenie atrakcji		Boisko wielofunkcyjne (koszykówka, siatkówka, kort tenisowy)	SP nr 1	Gmina Szkoła Stowarzyszenie Przyjaciół Jedyńki	Aktywizacja i integracja rodziców Aktywny		

aktywnym życiu							wypoczynek Zapobieganie wykluczeniu społecznemu Alternatywa dla ryzykowanych zachowań (alkohol, narkotyki, papierosy) Przeciwdziałanie przestępczości Podnoszenie jakości infrastruktury	
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne 1. ADAPTACJA BUDYNKU KASZUBSKI DWÓR NA CELE SPOŁECZNE 2. ZAGOSPODAROWANIE PODWÓRKA ZA DWOREM KASZUBSKIM								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						

							pieniądze?	
Integracja mieszkańców Integracja seniorów - klub	Brak miejsc spędzania wolnego czasu	Poprawa estetyki Zagospodarowanie zielenią regionalną	Odnowienie elewacji		Mieszkańcy Grupy nieformalne		Urząd Miasta + dotacje unijne	
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA I WSPARCIE RODZINY								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						
Zwiększenie zatrudnienia - problemem jest wysoki odsetek bezrobotnych	Zwiększenie liczby pracowników spełniających wymogi pracodawców	Remont Dworu Kaszubskiego Modernizacja parków Remont Dworu	Aktywizacja społeczno-zawodowa (kursy, szkolenia, przekwalifikowanie) Organizowanie	Dwór Kaszubski Centrum Kultury Biblioteka	GOPS lub organizacje pozarządowe KCK	Osoby przygotowane do rynku pracy, aby znalazły zatrudnienie	EFS EFRR Unia Europejska FP EFS	Zmniejszenie bezrobocia w centrum

Podniesienie poziomu edukacji Integracja społeczna Zachęcanie do udziału w życiu kulturalnym	Tworzenie oferty edukacyjnej odpowiadającej rynkowi pracy	Podniesienie standardu infrastruktury technicznej Podniesienie standardu infrastruktury społecznej Podnoszenie funkcjonalności usług	Budowa mediateki z biblioteką	Budynek dworca	Gmina Biblioteka Partner	Nowa jakość Lepsza dostępność Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji Młodzież + seniorzy	ZIT + gmina	
Przedsięwzięcie rewitalizacyjne – ZAGOSPODAROWANIE PODWÓRKA PARKOWA 1-3 W KARTUZACH								
CELE „Co?”			ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ „jak?”	LOKALIZACJA „gdzie?”	PODMIOTY REALIZUJĄCE „kto?”	REZULTATY „po co?”	KOSZTY I ŹRÓDŁA „za ile? Skąd pieniądze?”	EFEKT „Co udało się osiągnąć?”
społeczne	gospodarcze	przestrzenne						

Aktywizacja seniorów (nieaktywnych zawodowo) Uspokojenie konfliktów wokół deficytu miejsc parkingowych Przeciwdziałanie przestępczości Integracja społeczna	Miejsca parkingowe Miejsca do pracy organizacji pozarządowych oraz twórców, artystów	Waloryzacja terenów zielonych w połączeniu z podnoszeniem jakości przestrzeni w podwórzu	Utwardzenie terenu Nasadzenia, urządzona zieleń adekwatna dla podwórek	Podwórka	Wspólnota Gmina Stowarzyszenie działające w podwórku	Spokój społeczny Wyjście z domu mieszkańców (integracja) Połączenie zieleni z miejscami parkingowymi	Fundusz rewitalizacyjny	Zadowolenie mieszkańców w Wzorzec dla zagospodarowania podwórek
--	---	--	---	----------	--	--	-------------------------	---

Źródło: opracowanie własne zespołu autorskiego na podstawie przeprowadzonych warsztatów.

